Paul Auster

BROZE STAD

STRIPBEWERKING

Paul Karasik en David Mazzucchelli

ATLAS

Paul Auster

BROZE STAD

STRIPBEWERKING
Paul Karasik en
David Mazzucchelli
VERTAALD DOOR
Bartho Kriek
INLEIDING

INLEIDING

Het begon met een verkeerde benaming...

Een 'beeldroman!' Bah!

Hoe zou Peter Stillman, Paul Austers mesjoche oertaal-vorser uit *Broze stad,* de visuele adaptatie noemen van de roman waarin hij voorkomt? *Een Brokkelkauw? Een idiostripterie?? Een Ikonologosplatt???* 'Comics' is misschien niet meer de 'ware naam' voor een vertelmedium dat tekst en beeld met elkaar vervlecht maar niet per se komisch is.

Midden jaren tachtig probeerden goedbedoelende journalisten en boekhandelaren een handjevol strips in boekvorm te onderscheiden van andere, minder ambitieuze werken door ze de naam 'beeldroman' mee te geven. Maar ondanks dat het deels door mijn boek Maus kwam dat strips boekhandel-fähig werden, bleef die nieuwe benaming me tegenstaan als zijnde een puur cosmetische opwaardering van het genre. Doordat 'beeld' iets hoogstaands had en 'roman' eveneens (al was dat niet altijd het geval geweest), waren 'beeldromans' zeker dubbel zo hoogstaand!

Het begon met een misvatting...

Het zou nog tien jaar duren voor er genoeg lijvige, ambitieuze strips waren om dat begrip 'beeldroman' voldoende inhoud te geven – zodat voldoende *besprekenswaardig* werk een speciale tafel of kast in de boekhandel onvermijdelijk maakte – maar toen ik het beu was om mijn delen Maus omringd te zien door fantasy en role-playing-game-handleidingen, probeerde ik het proces te versnellen. Begin jaren negentig klaagde ik tegen een van mijn redacteuren dat mijn werk uitgerangeerd dreigde te raken in beeldromanafdelinkjes en dat het misschien voor de ondergang kon worden behoed door serieuze romanschrijvers scenario's te laten schrijven voor goede striptekenaars. Ik kreeg toestemming om diverse bekende romanciers te benaderen, onder wie William Kennedy, John Updike en Paul Auster.

Het begon met een aantal vriendschappen...

Eind jaren tachtig had ik het geluk bevriend te raken met Paul Auster, en op mijn voortdurende aandringen begon hij de mogelijkheid te overwegen samen te werken met een striptekenaar. Hij had een vaag idee: een beeld van een jongen die boven het water zweefde. Kort daarop werd dat beeld zijn nieuwe roman, *Mr. Vertigo,* en hij was zo vriendelijk mij te vragen om een tekening voor de omslag. Álle romanschrijvers die ik benaderde vonden mijn voorstel interessant, en schrokken er vervolgens voor terug.

(Updike, die aan het begin van zijn loopbaan striptekenaar had willen worden, zei dat hij er vijftig jaar over gedaan had om zich ermee te verzoenen dat zijn stripverhalen uit woorden bestonden.) Zelfs ik twijfelde een beetje aan mijn idee; heimelijk was ik ervan overtuigd dat het stripverhaal in zijn 'zuiverste' vorm vereiste dat tekst en tekeningen gemaakt werden door een en dezelfde persoon.

En dus bleef het project liggen, om slechts te worden vervangen door een volgens mij nog slechter idee. Paul had mij op zeker moment voorgesteld om een van zijn reeds gepubliceerde boeken te bewerken. Ik verwierp dat idee tot een andere vriend van me, Bob Callahan, op zijn beurt aandrang op mij uitoefende om een aantal boeken samen met hem te redigeren: stripbewerkingen van door de urban-noir beïnvloede literatuur. Ik kon me onmogelijk voorstellen waarom iemand de moeite zou willen nemen een boek te bewerken tot... een ander boek! Om het nog moeilijker te maken was het doel niet om een of andere sterk versimpelde 'Classics Illustrated'-versie te maken, maar visuele 'vertalingen' die serieuze aandacht echt waard zouden zijn. *Broze stad* was precies het soort roman dat Callahan zocht, het boek was een voorbeeld van wat we uiteindelijk 'neonliteratuur' noemden, maar bij herlezing van Austers dunne roman leek de keus een wel heel gewaagde – en daarom dus de moeite waard! Ondanks alle speelse verwijzingen naar pulpfictie is *Broze stad* welbeschouwd een verrassend niet-visueel werk, een complex web van woorden en abstracte ideeën in speels wisselende vertelstijlen. (Paul waarschuwde me dat diverse pogingen om het boek te bewerken tot filmscript jammerlijk waren mislukt.)

Ik wist David Mazzucchelli te strikken, wiens werk voor Frank Millers *Batman: Year One* getuigde van een sierlijkheid, bondigheid en vormbesef die het superheld-genre bijna interessant maakten. Vanwege de verbluffende avantgardistische strips met dito tekenstijl die hij in eigen beheer uitgaf, na de 'mainstream' op het hoogtepunt van zijn succes te hebben verlaten, leek hij de ideale persoon om de worsteling van de ons voor ogen staande bewerking aan te gaan. Maar na een aantal pogingen leek David de moed te verliezen: hij was uitstekend in staat het 'verhaal' van Pauls roman te vertellen maar kreeg geen grip op de verborgen ritmes en *eigenlijke* raadsels, die het verhaal de moeite van het vertellen waard maakten. Misschien was het onmogelijk.

Ten einde raad belde ik Paul Karasik, die op de New York School of Visual Arts bij mij gestudeerd had in 1981 en 1982 (de jaren, zo bleek, waarin Paul Auster *Broze stad* schreef). Ik had mijn studenten destijds verscheidene nogal onmogelijke opdrachten gegeven – zoals het tot strip bewerken van een uitgesproken niet-verhalende passage uit Faulkners *The Sound and the Fury* – en Karasik had telkens een groot talent voor intelligente, aannemelijke oplossingen aan de dag gelegd.

Nadat ik hem over onze impasse vertelde, zo weet ik nog, vertelde hij me zelfverzekerd dat deze klus hem op het lijf geschreven was, maar ik hoorde zijn Auster-achtige verhaal erachter pas veel later. Het schijnt dat Paul Karasik in 1987 (het jaar, zo bleek, waarin Paul Auster en ik elkaar leerden kennen) tekenles

gaf aan Packer Collegiate in Brooklyn Heights. Toen Karasik hoorde dat een van zijn meest getalenteerde leerlingen, Daniel, de zoon was van de schrijver Paul Auster, las hij verscheidene van zijn boeken, en bewerkte hij voor de lol... een paar pagina's van *Broze stad* in een van zijn schetsboeken!

De nieuwe ruwe schetsen die hij zes, zeven jaar na dat eerste experiment maakte, waren geïnspireerd. Toen ik bij de bladzijden kwam met Peter Stillmans intrigerende monoloog tegen Quinn, viel mijn mond open. Het was een griezelig rake visuele weergave van Austers beschrijving van Stillmans stem en bewegingen: 'machinaal, hortend, afwisselend langzaam en snel, houterig en toch vol uitdrukking; bewegingen die onbeheerst leken, alsof ze niet helemaal correspondeerden met de wil erachter.' Door vast te houden aan een strak, regelmatig raster van vakjes vond Karasik de oertaal van het stripverhaal, het raster als venster, als celdeur, als huizenblok, als boter-kaas-en-eieren-bord; het raster als metronoom die de maat aangeeft voor de verschuivingen en wisselingen in het verhaal.

De schetsen hadden één manco: het kleine uiteindelijke paginaformaat werd nogal benauwend met al die onverbiddelijke rijen kleine vakjes. De nauwgezette comprimering (Paul K. had de bewerking zo gedaan dat elke reeks vakjes ongeveer evenveel ruimte innam als de corresponderende alinea's in Paul A.'s proza-origineel) moest worden aangepast zodat de pagina's een beetje meer lucht kregen. Grotere vakjes hier en daar moesten de ogen van de lezer het overvolle raster in lokken. Een gelukkige omstandigheid was dat David daardoor weer helemaal meedeed bij het verder indikken en omwerken, waarbij hij de strip het nodige van zijn fantastische vaardigheden kon meegeven.

Wat Auster betreft, ik ben ervan overtuigd dat hij in alle opzichten zijn best heeft gedaan...

Paul Auster, vol begrip voor de speelruimte nodig bij het bewerken, bracht een lange, lonende dag door met Mazzucchelli, Karasik en mij. Hij bestudeerde de kladversie en deed allerlei suggesties. Genereus als altijd toonde hij zich blij en behulpzaam, maar volgens mij besefte hij niet ten volle hoe groot de kans op mislukking was geweest, en evenmin tot welk een doorbraak zijn roman aanleiding had gegeven. Door tot de kern van de structuur van het stripverhaal door te dringen, wisten Karasik en Mazzucchelli een merkwaardige dubbelganger van het origineel te creëren. Het was alsof Quinn, geconfronteerd met twee vrijwel identieke Peter Stillmans bij het Grand Central Station, verkoos er een te volgen die met penseel en inkt tot leven was gewekt in plaats van met drukletters. Het eindresultaat, voor het eerst gepubliceerd in 1994, maakte korte metten met mijn bekrompen ideeën over samenwerking. Het is een van de fraaiste voorbeelden tot dusver van hedendaagse *Ikonologosplatt* in zijn meest subtiele en soepele vorm.

ART SPIEGELMAN

Het begon
met iemand die verkeerd
verbonden was…

...DE TELEFOON DIE IN 'T HOLST VAN DE NACHT DRIE KEER RINKELDE...

...EN DE STEM AAN DE ANDERE KANT VAN DE LIJN...

...DIE VROEG NAAR IEMAND ANDERS DAN HIJ.

VEEL LATER ZOU HIJ TOT DE SLOTSOM KOMEN...

...DAT NIETS ECHT BESTOND...

...BEHALVE HET TOEVAL.

HET GAAT ER NIET OM OF HET ANDERS HAD KUNNEN LOPEN OF DAT ALLES AL VASTSTOND.

HET GAAT OM HET VERHAAL ZELF...

...OF HET AL OF NIET IETS BETEKENT, HOEFT HET VERHAAL NIET TE VERTELLEN.

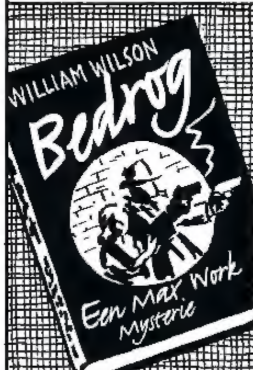
WAT QUINN BETREFT, HIJ WAS VIJFENDERTIG EN ZIJN VROUW EN ZOONTJE WAREN DOOD.

ALS JONGEMAN HAD HIJ DICHTBUNDELS, TONEELSTUKKEN EN ESSAYS GESCHREVEN.

MAAR VRIJ PLOTSELING HAD HIJ DAT ALLES GESTAAKT.

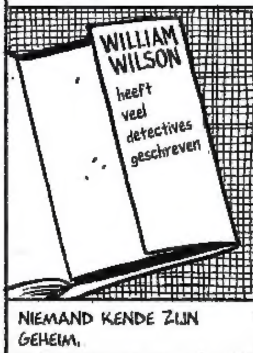
EEN DEEL VAN HEM WAS DOOD EN HIJ WILDE NIET DAT HET HEM NOG ZOU ACHTERVOLGEN.

HIJ SCHREEF NU DETECTIVES ONDER DE NAAM WILLIAM WILSON.

QUINN BESTOND ALLEEN NOG MAAR VOOR ZICHZELF.

NIEMAND KENDE ZIJN GEHEIM.

HIJ VERTELDE ZIJN VRIENDEN DAT HIJ EEN KAPITAALTJE VAN ZIJN VROUW HAD GEËRFD.

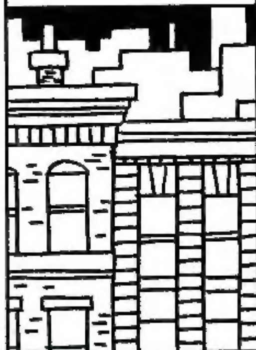

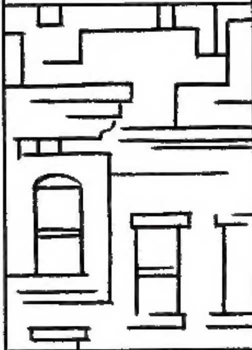
MAAR ZIJN VROUW HAD FEITELIJK NOOIT GELD GEHAD.

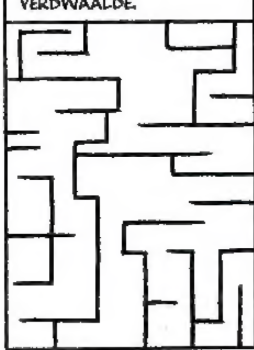

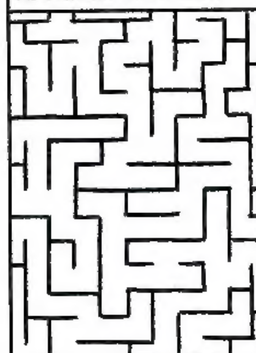
EN HIJ HAD FEITELIJK GEEN VRIENDEN MEER.

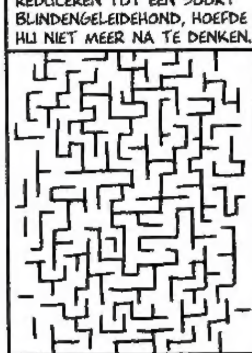

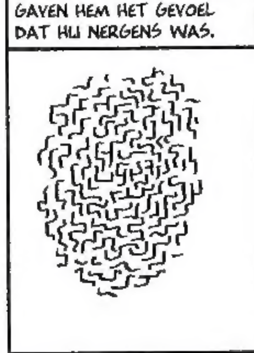

NIETS DEED HIJ ZO GRAAG ALS WANDELEN.

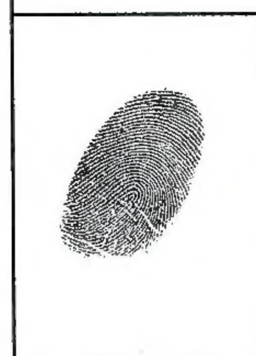

NEW YORK WAS EEN LABYRINT MET TALLOZE GANGEN...

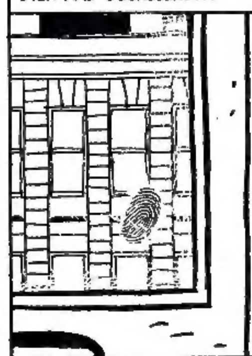

...EN HOE VER HIJ OOK LIEP, HIJ HAD ALTIJD HET GEVOEL DAT HIJ VERDWAALDE.

STEEDS ALS HIJ DE DEUR UIT GING HAD HIJ 'T GEVOEL DAT HIJ ZICHZELF ACHTERLIET.

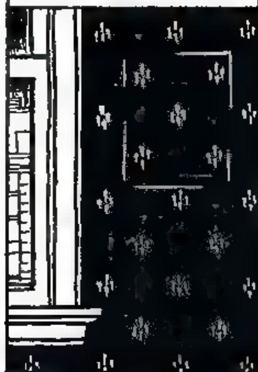

DOOR ZICH OVER TE GEVEN AAN DE LOOP VAN DE STRATEN, DOOR ZICHZELF TE REDUCEREN TOT EEN SOORT BLINDENGELEIDEHOND, HOEFDE HIJ NIET MEER NA TE DENKEN.

ALLE PLEKKEN WERDEN AAN ELKAAR GELIJK, EN ZIJN FIJNSTE WANDELINGEN GAVEN HEM HET GEVOEL DAT HIJ NERGENS WAS.

DAT WAS OOK WAT HIJ WILDE: NERGENS ZIJN.

NEW YORK WAS HET NERGENS DAT HIJ RONDOM ZICH HAD GECREËERD...

...EN HIJ WAS NIET VAN PLAN HET OOIT NOG TE VERLATEN.

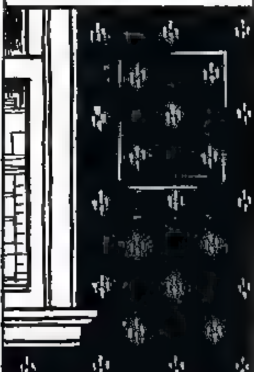

HET WAS AL MEER DAN VIJF JAAR GELEDEN.

HIJ DACHT ER NIET ZO VAAK MEER AAN.

HEEL AF EN TOE GING HET INEENS DOOR HEM HEEN, WAT VOOR GEVOEL HET GEWEEST WAS...

...OM DE JONGEN VAN DRIE IN ZIJN ARMEN TE HEBBEN.

HET WAREN SPOREN VAN VROEGER DIE IN ZIJN LIJF WAREN ACHTERGEBLEVEN.

MAAR DERGELIJKE MOMENTEN WAREN ER NU MINDER VAAK.

HIJ WAS BLIJVEN SCHRIJVEN OMDAT DAT NAAR ZIJN MENING HET ENIGE WAS WAT HIJ KON.
RRIN-

JA?
HET BLEEF LANG STIL.

hallo?

WIE BENT U?
hallo?
IK LUISTER, WIE BENT U?

Spreek ik met Paul Auster?
Ik wil graag Paul Auster spreken.
HIER WOONT NIEMAND DIE ZO HEET.

Paul Auster, van detectivebureau Auster.
HIER WOONT GEEN PAUL AUSTER.

U begrijpt het niet, het gaat om een heel dringende kwestie.
DRAAIT U DAN EVEN OPNIEUW. DIT IS GEEN DETECTIVEBUREAU.

KLIK

QUINN ZAG ZICHZELF ALLANG NIET MEER ALS WERKELIJK BESTAAND.
WIE VRAAGT DAT?
ALS HIJ AL IN DE WERELD LEEFDE, DAN WAS HET INDIRECT, VIA HET PERSONAGE MAX WORK, DETECTIVE EN VERTELLER IN WILLIAM WILSONS BOEKEN.

WAT HEM AAN DETECTIVES BEVIEL WAS HUN BEKNOPTHEID.

ELK ZINNETJE, ELK WOORD BETEKENT IETS.

EN ZO NIET, DAN KAN HET ALTIJD NOG IETS GAAN BETEKENEN.

ALLES WORDT ESSENTIEEL: DE KERN VAN HET VERHAAL VERSCHUIFT, IS OVERAL...

...EN DE OMTREK KAN PAS GETROKKEN WORDEN AAN HET EIND.

IN DE LOOP DER JAREN WAS QUINN HEEL VERTROUWD GERAAKT MET WORK.
Daniel Quin
WRITER
MAX WORK
PRIVATE INVESTIGATOR

TERWIJL WILLIAM WILSON EEN ABSTRACTIE BLEEF, WAS WORK MEER EN MEER TOT LEVEN GEKOMEN.
MAX WO
VATE INVE

VAN DE TRITS IDENTITEITEN DIE QUINN GEKREGEN HAD, WAS WILSON EEN SOORT BUIKSPREKER...

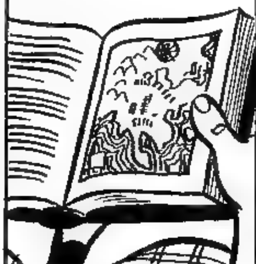

...QUINN ZELF WAS DE POP...

...EN WORK DE STEM DIE DE HELE ONDERNEMING ZIN GAF.

LANGZAMERHAND WAS WORK EEN REALITEIT IN QUINNS LEVEN GEWORDEN...

...ZIJN MAKKER IN DE EENZAAMHEID.

DE NACHT DAAROP LETTE QUINN NIET OP.
TARTARS
TIBET
CATHAY
BURMA
SIAM

RING

RING

RING

RING

RING

RING

BZZZZZZZZZZZ

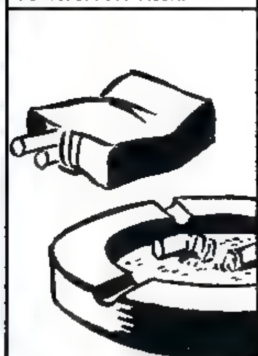

DE VOLGENDE NACHT WAS HIJ PARAAT.

HIJ WACHTTE EN WACHTTE.

PAS OM HALF DRIE GAF HIJ HET OP EN GING SLAPEN.

DE VOLGENDE NACHT WACHTTE HIJ WEER.

DE NACHT DAAROP WEER.

JUIST TOEN HIJ ZIJN PLAN WILDE LATEN VAREN GING DE TELEFOON WEER.

HET WAS 19 MEI, DE TROUWDAG VAN WIJLEN ZIJN OUDERS...
RING

...DE NACHT DAT HIJ WAS VERWEKT.

HIJ VERONDERSTELDE DAT HET IEMAND ANDERS WAS.
HALLO?

HALLO? WAT KAN IK VOOR U DOEN?

ja.
ja. Het is nu nodig, onmiddellijk.
WAT IS NODIG?

spreken. nu meteen, met degene die zich Auster noemt.
SPREEKT U MEE. U SPREEKT MET AUSTER.
eindelijk heb ik u gevonden

ik heb hulp nodig. er is groot Gevaar. ze zeggen dat u voor dit soort zaken de beste bent.
HANGT ERVAN AF WAT VOOR ZAKEN U BEDOELT.

ik bedoel dood.
ik bedoel dood en moord.

IK VERMOORD NIET ZOMAAR MENSEN.
nee, ik bedoel het omgekeerde.
IS IEMAND VAN PLAN U TE VERMOORDEN?

ja. mij te vermoorden.
EN WILT U DAT IK U BESCHERM?
dat u mij beschermt, ja.

WEET U NIET WIE HET IS?
niet door de telefoon. groot gevaar. u moet hierheen komen.

SCHIKT MORGEN?
ja. vroeg. vergeet het niet, Mr. Auster.
MAAKT U ZICH GEEN ZORGEN. IK KOM.

DE VOLGENDE MORGEN WERD QUINN VROEGER WAKKER DAN IN WEKEN GEBEURD WAS.

IK SCHIJN DE DEUR UIT TE GAAN.

W 107 ST

ONE WAY

MAAR ALS IK DE DEUR UITGA...

...WAAR DAN NAARTOE?

ALS DIT ECHT GEBEURT, DAN MOET IK MIJN OGEN OPENHOUDEN.

MENEER AUSTER?

INDERDAAD. PAUL AUSTER.
IK BEN VIRGINIA STILLMAN. PETER IS MIJN MAN.

HIJ IS VAN STREEK. IK HEB HEM NOG NOOIT ZO MEEGE AKT. HIJ KON NIET WACHTEN...

Geen vragen graag. Ja. Nee. Ik ben Peter Stillman.

Ik zeg dit uit eigen vrije wil. Het is niet mijn echte naam.

Nee. Mijn verstand werkt natuurlijk niet naar behoren. Nee.

Maar daar is niets aan te doen.

Dit heet spreken. De woorden komen eruit, leven even en sterven weg.

Vreemd, niet? Ik heb zelf geen mening.

Als ik u de woorden kan geven die u nodig heeft, is dat een grote overwinning.

Dank u.

Lang geleden waren moeder en vader er. Ze zeggen dat moeder is doodgegaan.

Ik zeg wat zij zeggen omdat ik niets weet.

Zo was het. Donker. Heel donker. Zo donker als heel donker. Ze zeggen: dat was de kamer.

Niet eens een raam. Arme Peter Stillman. En pats, pats, pats. En de hopen bah. En de plassen plas. Neem me niet kwalijk. Weer.

Er was geprakt eten in de praktisch donkere kamer. Hij at met zijn handen. Pardon. Peter, bedoel ik.

Ik ben Peter Stillman. Dat is niet mijn echte naam. Dank u.

Mijn echte naam is Bedroefd. Hoe heet u, Mr Auster? Misschien bent u de echte Bedroefd, en ik niemand.

Wat deed Peter in die kamer? Niemand weet het. Sommigen zeggen niks.

Zelf denk ik dat Peter niet kon denken. Kon hij drenken? Kon hij zwenken? Kon hij krenken?

Hahaha. Pardon. Soms ben ik zo komisch.

Bril klik Brokkelkauw Benee. Klak klak Bedrak. Droog geluid, flakkelveel, kauwmanna. Ja, ja, ja.

Pardon. Ik ben de enige die die woorden begrijpt.

Ze zeggen dat iemand mij vond. Ik herinner me niet wanneer het licht binnenviel.

Ik droeg een donkere bril. Ik was twaalf. Ik woonde in een ziekenhuis.

Peter was een peuter. Ze moesten hem alles leren. Lopen bijvoorbeeld. Eten. Bah en plasje doen op de wc.

Zelfs als ik ze beet deden ze niet pats, pats, pats.

Maar het was moeilijk om Peter woorden te leren. Zijn mond werkte niet goed.

En hij mankeerde natuurlijk iets aan zijn verstand. Ba ba ba, zei hij. En da da da.

Het duurde jaren en jaren. En nu zeggen ze tegen Peter: je kunt gaan, meer kunnen we niet voor je doen. Peter Stillman, je bent een mens. Dank u zeer.

DRIL KLIK BROKKELKAUW BENEE. IK VERZIN STEEDS DAT SOORT WOORDEN.

U VRAAGT ZICH AF: DE VADER DIE KLEINE PETER DAT ALLES AANDEED.

ZE HEBBEN HEM NAAR EEN DONKERE PLAATS GEBRACHT. ZE SLOTEN HEM OP EN HIELDEN HEM VAST. HAHAHA. PARDON. SOMS BEN IK ZO KOMISCH.

DERTIEN JAAR, ZEGGEN ZE. DAT IS LANG. MAAR IK HEB GEEN WEET VAN TIJD.

IK BEN ELKE DAG NIEUW. ALS IK ONTWAAK WORD IK GEBOREN, OVERDAG WORD IK OUD, EN 'S AVONDS STERF IK.

DERTIEN JAAR LANG WAS DE VADER WEG. HIJ HEET OOK PETER STILLMAN. VREEMD, NIETWAAR? DAT TWEE MENSEN DEZELFDE NAAM KUNNEN HEBBEN?

WE ZIJN ALLEBEI PETER STILLMAN. MAAR PETER STILLMAN IS NIET MIJN ECHTE NAAM. DUS MISSCHIEN BEN IK PETER STILLMAN WEL HELEMAAL NIET.

DERTIEN JAAR, ZEG IK. OF ZEGGEN ZIJ. IK HEB GEEN WEET VAN TIJD.

MORGEN IS HET EINDE VAN DERTIEN JAAR. DAT IS ERG.

HIJ ZAL KOMEN.

DE VADER ZAL KOMEN. EN HIJ ZAL PROBEREN MIJ TE VERMOORDEN. DANK U. MAAR PETER LEEFT NU. JA.

IK BEN NU VOORAL DICHTER.

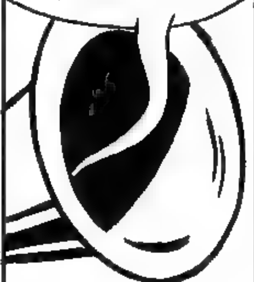

IK BEN RIJK. IK HOEF ME GEEN ZORGEN TE MAKEN. DAAR KUN JE JE LAATSTE STUIVER ONDER VERWEDDEN.

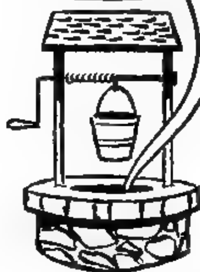

DE VADER WAS RIJK, EN KLEINE PETER KREEG AL ZIJN GELD.

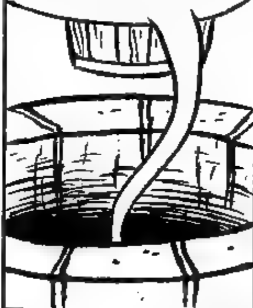

DE VADER WAS MISSCHIEN NIET ECHT SLECHT. HIJ HAD EEN GROOT HOOFD. ER ZAT TE VEEL RUIMTE IN.

HIJ WILDE WETEN OF GOD EEN TAAL HAD. VRAAG MIJ NIET WAT DAT BETEKENT.

DE VADER DACHT DAT EEN PEUTER DIE TAAL KON GAAN SPREKEN ALS DIE GEEN MENSEN ZAG. WELKE PEUTER?

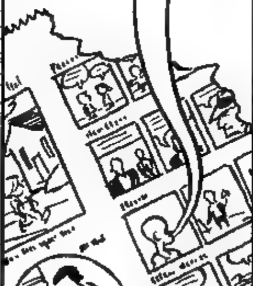

PETER KENDE NATUURLIJK EEN PAAR WOORDEN. DE VADER DACHT DAT PETER ZE KON VERGETEN.

daarom was er zoveel pats, pats, pats. steeds als peter een woord zei patste zijn vader hem.

peter hield de woorden in zijn hoofd. de woorden maakten geluid en hielden hem gezelschap.

daarom werkt zijn mond niet goed.

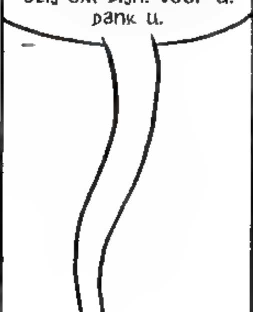

peter kan nu als de mensen praten. maar de andere woorden zitten nog in zijn hoofd. ze zijn van gods taal.

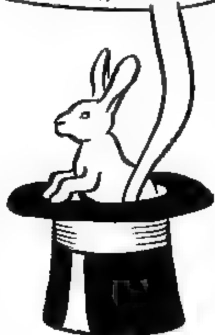

daarom leeft peter zo dicht bij god. daarom is hij een beroemd dichter.

het gaat me nu goed.

als ik het mijn vrouw vraag haalt ze een meisje voor me. ze komen boven en ik neuk ze.

arme virginia. ze vindt neuken niet lekker. of ze neukt met een ander.

als u aardig tegen virginia bent laat ze u misschien met haar neuken. daar zou ik blij om zijn. voor u. dank u.

IK WEET DAT IK NIET HELEMAAL GOED IN MIJN HOOFD BEN.

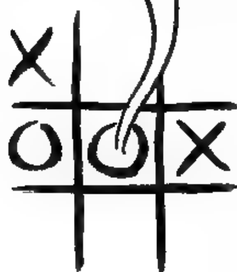

EN HET IS WAAR, JA, EN IK ZEG HET UIT EIGEN VRIJE WIL.
XXX

DAT IK SOMS MAAR GIL EN GIL.

ZONDER REDEN.

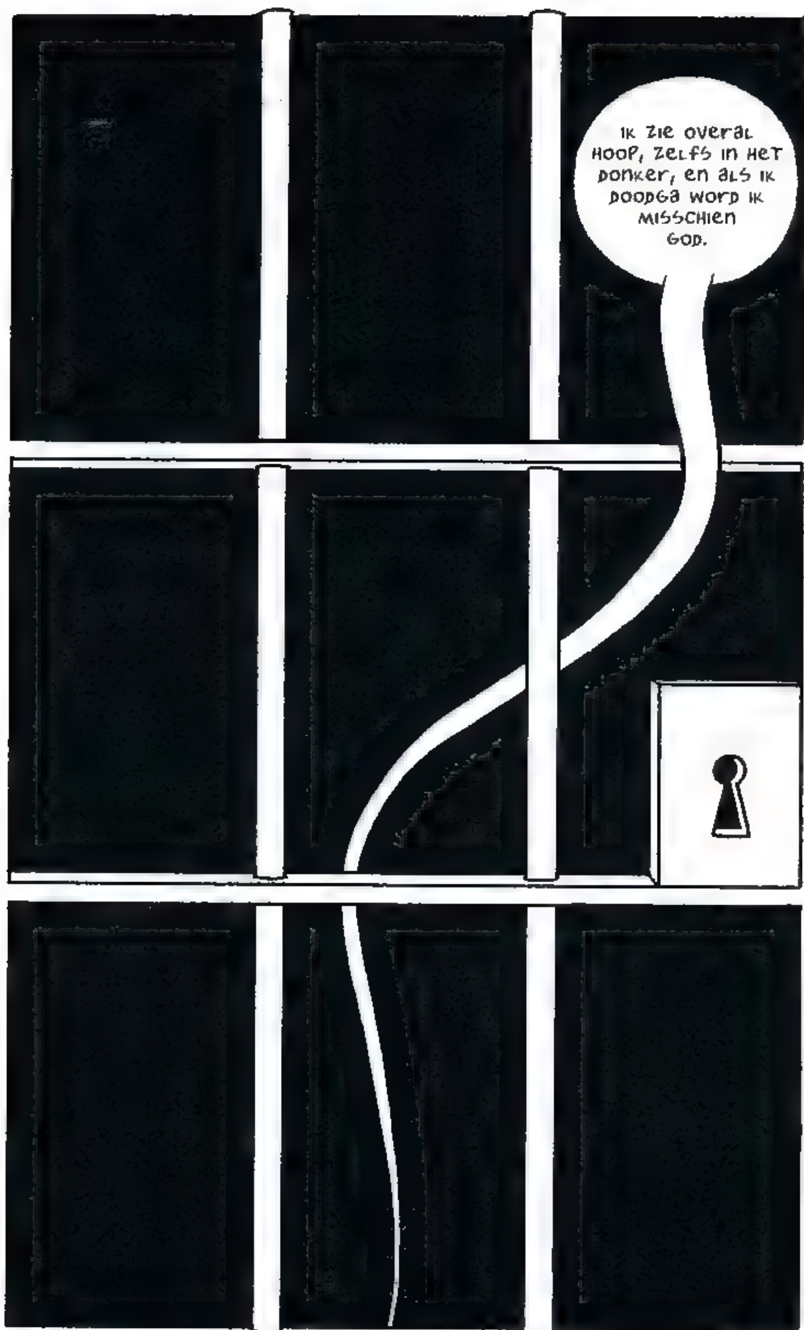

HET FIJNST VAN ALLES IS DE LUCHT.
Ink

JA. EN STUKJE BIJ BEETJE HEB IK ERIN LEREN LEVEN.

NU BEN IK NOG PETER STILLMAN. DAT IS NIET MIJN ECHTE NAAM.

IK WEET NIET WIE IK MORGEN BEN.

ELKE DAG IS NIEUW, EN ELKE DAG WORD IK OPNIEUW GEBOREN.

IK ZIE OVERAL HOOP, ZELFS IN HET DONKER, EN ALS IK DOODGA WORD IK MISSCHIEN GOD.

HET LEVEN DUURT NATUURLIJK MAAR EEN BEPAALDE TIJD, DAT WEET U OOK. VERDER IS ALLES IN DE KAMER, MET HET DONKER, MET GODS TAAL, MET DE GILLEN. HIER BEN IK VAN DE LUCHT; EEN PRACHTIG DING WAAR HET LICHT OP SCHIJNT. MISSCHIEN ZULT U DAAR AAN DENKEN. IK BEN PETER STILLMAN. DAT IS NIET MIJN ECHTE NAAM. DANK U ZEER.

KLIK

HET IS TIJD, PETER. MEVROUW SAAVEDRA WACHT OP JE.
IK BEN VOL HOOP.

IK HAD U DAT KUNNEN BESPAREN, MAAR HET LEEK ME HET BESTE ALS U HET ZELF ZAG.
IK BEGRIJP HET.

NEE, IK GELOOF DAT NIEMAND HET KAN BEGRIJPEN.

WAAR HET OM GAAT IS DAT IK BEREID BEN TE HELPEN.

U HEEFT GELIJK. U HEEFT NATUURLIJK GELIJK.

HET MEESTE WAT PETER ZEGT IS HEEL VERWARREND.
U MOET NIET DENKEN DAT HIJ ALTIJD DE WAARHEID SPREEKT.

MAAR HET ZOU VERKEERD ZIJN OM TE DENKEN DAT HIJ LIEGT.
U BEDOELT DAT IK SOMMIGE DINGEN DIE HIJ ZEGT MOET GELOVEN EN ANDERE NIET.

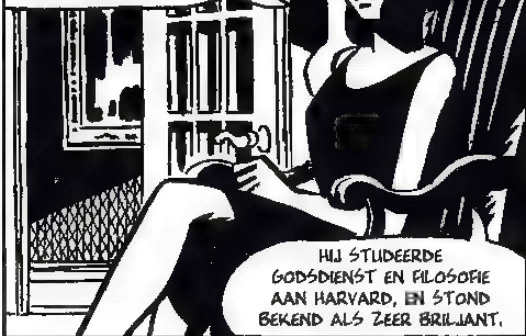

DAT IS PRECIES WAT IK BEDOEL.

UW AL OF NIET BESTAANDE SEKSUELE LEVEN DOET VOOR MIJ NIET TER ZAKE, MRS STILLMAN.

IN MIJN WERK BEN IK GEWEND MENSEN HUN GEHEIMEN TE HOREN...

...EN MIJN MOND TE HOUDEN.

IK BEN GEÏNTERESSEERD IN DE ANDERE DINGEN DIE PETER ZEI.

PETERS VADER IS EEN STILLMAN UIT BOSTON. U HEEFT VAST VAN DE FAMILIE GEHOORD.
HIJ STUDEERDE GODSDIENST EN FILOSOFIE AAN HARVARD, EN STOND BEKEND ALS ZEER BRILJANT.

HIJ SCHREEF EEN DISSERTATIE OVER 16E EN 17E EEUWSE THEOLOGISCHE IDEEËN OVER DE NIEUWE WERELD.
TOEN GING HIJ OP COLUMBIA WERKEN.
KORT DAARNA TROUWDE HIJ. PETER WERD EEN PAAR JAAR LATER GEBOREN.

'STILLMAN MAAKTE SNEL CARRIÈRE. HIJ HERSCHREEF ZIJN DISSERTATIE TOT EEN BOEK.'

'TOEN STIERF PETERS MOEDER.'

'PETER WAS TWEE. EEN VOLKOMEN NORMAAL KIND. ER WERD 'N KINDERMEISJE VOOR HEM IN DIENST GENOMEN.'

'NA EEN HALF JAAR ONTSLOEG STILLMAN HAAR.'

'HIJ NAM ONTSLAG OM ZICH VOLLEDIG AAN ZIJN ZOON TE WIJDEN.'

'HIJ VERDWEEN VAN HET TONEEL.'

'HIJ BLEEF IN HETZELFDE APPARTEMENT WONEN, MAAR KWAM VRIJWEL NOOIT BUITEN.'

'IK DENK DAT HIJ BEGON TE GELOVEN IN SOMMIGE VERGEZOCHTE IDEEËN WAAROVER HIJ GESCHREVEN HAD.'

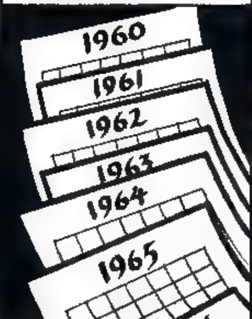
'HIJ WERD ER KRANKZINNIG VAN, STAPELGEK.'

'HIJ SLOOT PETER IN HET APPARTEMENT OP, VERDUISTERDE DE RAMEN...'

'...EN HIELD HEM ER NEGEN JAAR GEVANGEN.'

'STELT U ZICH VOOR, MR. AUSTER. NEGEN JAAR.'

'EEN HELE KINDERTIJD IN HET DONKER, MET ALS ENIG MENSELIJK CONTACT AF EN TOE EEN PAK SLAAG.'

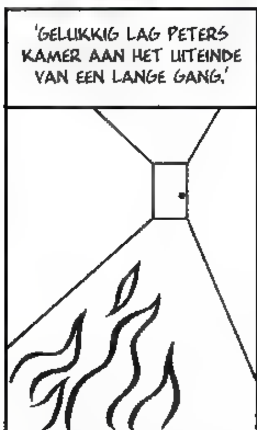

IK LEEF MET DE GEVOLGEN VAN DAT MONSTERLIJKE EXPERIMENT...
...EN IK LAAT HEM VERDORIE DOOR NIEMAND MEER KWAAD DOEN.

HOE WERD PETER UITEINDELIJK ONTDEKT?
ER ONTSTOND BRAND.

'IK DENK DAT STILLMAN BESEFTE DAT ZIJN WERK MISLUKT WAS EN DAT HIJ ZIJN AANTEKENINGEN WILDE VERBRANDEN.'

'MAAR DE ZAAK LIEP UIT DE HAND.'

'GELUKKIG LAG PETERS KAMER AAN HET UITEINDE VAN EEN LANGE GANG.'

'DE BRANDWEERLIEDEN WAREN TIJDIG BIJ HEM.'
EN TOEN?

'STILLMAN WERD BERECHT, KRANKZINNIG VERKLAARD EN OPGENOMEN.'

'PETER GING NAAR EEN ZIEKENHUIS EN BLEEF ER TOT TWEE JAAR GELEDEN.'
STILTE
AUB

'IK WERKTE DAGELIJKS MET HEM. IK WAS ZIJN LOGOPEDISTE.'

IK WIL NIET IN UW LEVEN WROETEN, MAAR HOE KWAM HET TOT EEN HUWELIJK?

KORT GEZEGD WAS DAT DE BESTE MANIER OM PETER UIT HET ZIEKENHUIS TE KRIJGEN.

WAS DAT VOOR U NIET EEN HELE OPOFFERING?
NOU NEE.

IK WAS AL 'S GETROUWD GEWEEST—'N RAMPZALIG HUWELIJK.
MET PETER HEB IK TENMINSTE EEN DOEL IN MIJN LEVEN.

MORGEN LATEN ZE STILLMAN VRIJ. HIJ KOMT 'S AVONDS OP HET GRAND CENTRAL STATION AAN.
DENKT U DAT HIJ MISSCHIEN OP ZOEK GAAT NAAR PETER?

'TWEE JAAR GELEDEN SCHREEF HIJ PETER EEN KRANKZINNIGE BRIEF.'
'HIJ NOEMDE PETER EEN DUIVELSJONG EN ZEI DAT DE DAG DER WRAKE ZOU KOMEN.'

HEEFT U DIE BRIEF NOG?
NEE, IK HEB HEM AAN DE POLITIE GEGEVEN.

NU VINDEN ZE DAT ZE STILLMAN WEL VRIJ KUNNEN LATEN.

IK WIL DAT U HEM [redacted] DE GATEN HOUDT EN UITZOEKT WAT HIJ VAN PLAN IS.
HOU HEM BIJ PETER WEG.

IK KAN STILLMAN NIET WEERHOUDEN NAAR DIT GEBOUW TOE TE GAAN, MAAR IK KAN U WEL WAARSCHUWEN EN MET HEM MEEGAAN.
ALS ER MAAR ENIGE BESCHERMING IS.

MET WELKE TREIN KOMT HIJ AAN?
DIE VAN 6 UUR 41, UIT POUGHKEEPSIE.

WIE VERWEES U NAAR MIJ?
MEVROUW SAAVEDRA'S MAN, HIJ IS POLITIEMAN GEWEEST.

ALS U MIJ EEN VOORSCHOT GEEFT ZIJN WE VAN EEN PERSOONLIJKE DETECTIVE-CLIËNT-RELATIE VERZEKERD.

DAN BLIJFT ALLES OOK STRIKT ONDER ONS.

VIJF-HONDERD?
DAT IS MEER DAN GENOEG.

DEZE FOTO IS TWINTIG JAAR OUD. HELAAS HEB IK NIKS BETERS.

HET IS VRESELIJK BELANGRIJK, IK REKEN OP U.
WEES NIET BANG. IK HEB NOG NOOIT IEMAND TELEURGESTELD.

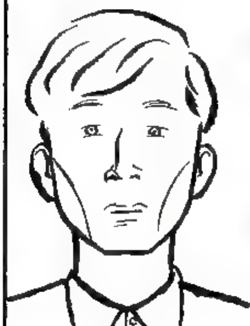

DAT WAS ALS BEWIJS DAT PETER NIET DE WAARHEID SPRAK.

IK WOU U LATEN WETEN WAARTOE IK IN STAAT BEN.
DAAR HEB IK NU EEN AARDIG IDEE VAN.

DANK U, MR AUSTER. IK DENK ECHT DAT U DE OPLOSSING BENT.

PETER STILLMANS GEVAL WAS NIET NIEUW VOOR QUINN.

HIJ HAD EEN KEER EEN BOEK BESPROKEN OVER DE WILDE JONGEN VAN AVEYRON.

DOOR DE EEUWEN HEEN WAREN ER VERHALEN VAN KINDEREN DIE IN AFZONDERING OPGROEIDEN.

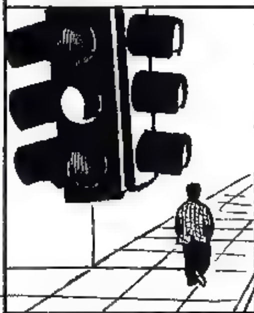

QUINN HAD GEDACHTEN AAN DIE VERHALEN AL JAREN NIET MEER TOEGELATEN.

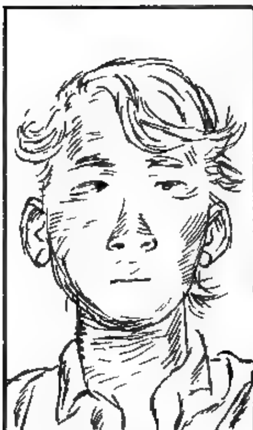

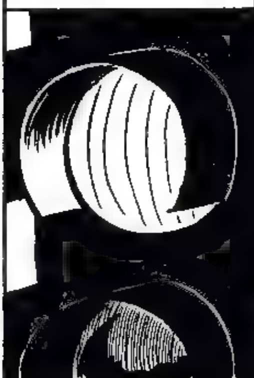

HET ONDERWERP KINDEREN WAS TE PIJNLIJK VOOR HEM.

VOORAL GEKWELDE, MISHANDELDE KINDEREN DIE GESTORVEN WAREN VOOR ZE DE VOLWASSEN-HEID HADDEN BEREIKT.

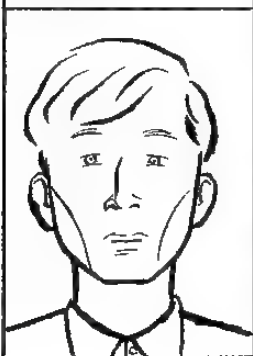

ALS STILLMAN TERUG-KWAM OM ZICH TE WREKEN OP DE JONGEN WIENS LEVEN HIJ VERWOEST HAD...

...DAN WILDE QUINN HEM STOPPEN.

DAN ZOU HIJ VOORKOMEN DAT ANDERMANS ZOON STIERF.

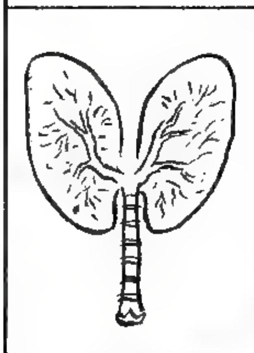

HIJ DACHT AAN HET KISTJE MET HET LICHAAM VAN ZIJN ZOON DAT IN DE GROND ZAKTE.

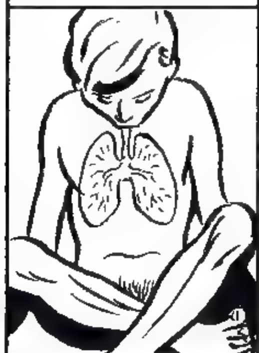

HET HIELP NIET ECHT DAT ZIJN ZOONTJE OOK PETER HAD GEHETEN.

QUINN VROEG ZICH AF OF PETER STILLMAN DEZELFDE DINGEN ZAG ALS HIJ...

...OF DAT HIJ IN EEN ANDERE WERELD LEEFDE.

EN HIJ VROEG ZICH AF WAT EEN BOOM ANDERS KON ZIJN DAN EEN BOOM.

HEIGHTS LUNCHE

EEN HAMBURGER GRAAG.

HE, HEB JE DE WEDSTRIJD NOG GEZIEN?
IK HEB 'M GEMIST. GOED NIEUWS TE MELDEN?
WAT DENK JE?

...EN DIE GRONDBAL ROLT TUSSEN KINGMANS BENEN DOOR. TWEE MAN SCOREN.
DAG NEW YORK.
DAVE KINGMAN IS EEN EIKEL.

WAT HEBBEN DE METS NOU HELEMAAL? MOOKIE IS WEL GOED, MAAR ONERVAREN.
I ♡ NY
ALS WIJ TWEEËN ONS MORGEN BIJ 'T SHEA MELDEN NEMEN ZE ONS ZO ALS DE TWEE BESTE STARTENDE WERPERS.

MISSCHIEN MAAK IK JOU MANAGER, KAN JIJ ZE DE WAARHEID ZEGGEN.
DAAR KUN JE JE LAATSTE STUIVER ONDER VERWEDDEN.

QUINN DEED ALLEEN DE LAATSTE VERSIES MET DE TYPEMACHINE.

HIJ WAS ALTIJD OP ZOEK NAAR GOEDE SCHRIFTEN.

NU MET DE ZAAK STILLMAN VOND HIJ EEN NIEUW SCHRIFT WEL OP ZIJN PLAATS.

DAN ZOU DE BOEL MISSCHIEN NIET UIT DE HAND LOPEN.

DIT SCHRIFT WAS BIJZONDER —

— ALSOF HET VOORBESTEMD WAS VOOR DE WOORDEN UIT ZIJN PEN.

HIJ HAD DIT NOG NOOIT GEDAAN, MAAR OM DE EEN OF ANDERE REDEN MOEST HIJ NU NAAKT ZIJN.

VOOR HET EERST IN RUIM VIJF JAAR ZETTE HIJ ZIJN EIGEN NAAM IN EEN VAN ZIJN SCHRIFTEN.

'Stillmans gezicht. Of:
Stillmans gezicht zoals
het twintig jaar
geleden was. Geen idee
of het gezicht morgen
erop lijkt. Het lijkt
goedaardig, zo niet
sympathiek

'Kleine Peter.
Kan ik het wel
geloven? Dit is
geen verhaal,
maar een feit,
en ik moet de
klus klaren.

'Wat Virginia
betreft: ik zit
ermee in m'n
maag. Niet alleen
die kus. Haar
huwelijk?
Misschien. Geld
zou ze op een of
andere manier
samenwerken met
Stillman?
Te ingewikkeld.
En toch. Waarom het
gevoel dat ze niet te
vertrouwen is?

'Je herinneren
wat het is om
anderen hun
kleren te dragen.
Daarmee beginnen.
denk ik is oude
wel as op de Univer-
siteit bijvoorbeeld.
En het rare gevoel in
zijn huid te kruipen.

'Me herinneren wie
wie ik ben, en wie
ik zogenaamd ben.
Dit is geen spelletje.
Anderzijds is alles
onduidelijk.
Bijvoorbeeld, wie
ben je? En als je
denkt dat je het
weet, waarom dan
nog erover liegen?

Ik kan alleen maar
zeggen: mijn naam
is Paul Auster.
Dat is niet mijn
werkelijke naam.

QUINN ZAT DE VOLGENDE MORGEN MET STILLMANS BOEK IN DE BIBLIOTHEEK VAN COLUMBIA.
ATO · ARISTOTLE ·

DE HOF EN DE TOREN
Vroege Denkbeelden over de Nieuwe Wereld

HET BEGON MET EEN NIEUWE ANALYSE VAN DE ZONDEVAL, ZWAAR LEUNEND OP MILTONS ***VERLOREN PARADIJS.***

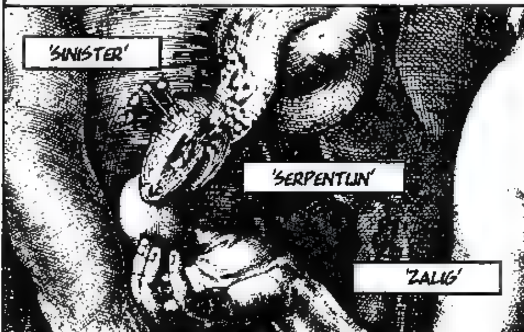

VOLGENS STILLMAN WAS HET MENSELIJK BESTAAN ZOALS WIJ DAT KENNEN PAS NA DE ZONDEVAL ONTSTAAN.
WANT ALS ER GEEN KWAAD IN DE HOF VAN EDEN WAS, DAN DUS OOK GEEN GOED.
ZOALS MILTON SCHREEF: 'UIT EEN APPEL WAARVAN GEGETEN WAS, KWAMEN GOED EN KWAAD TER WERELD, ALS AAN ELKAAR KLEVENDE TWEELINGEN.'

STILLMAN STOND STIL BIJ HET PARADOXALE 'KLEVEN', DAT 'VERBINDEN' BETEKENT...

...MAAR NAUW VERWANT IS MET 'KLIEVEN'.

ZO HAD ELK SLEUTELWOORD IN ***VERLOREN PARADIJS*** TWEE BETEKENISSEN — EEN VAN VOOR DE ZONDEVAL, ZONDER MORELE BIJBETEKENIS, EN EEN VAN ERNA, DOORTROKKEN VAN BESEF VAN HET KWADE.

ADAMS TAAK IN DE HOF VAN EDEN WAS DE TAAL BEDENKEN.

IN DIE STAAT VAN ONSCHULD HAD ZIJN TONG DIRECT DE ESSENTIE VAN DE DINGEN GETROFFEN.

EEN DING EN ZIJN NAAM WAREN ONDERLING VERWISSELBAAR.

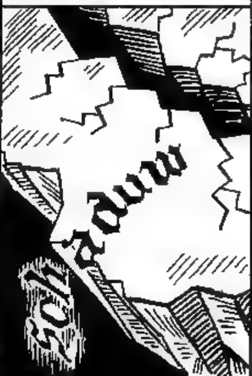

NA DE ZONDEVAL WAS DAT NIET MEER ZO.

DE NAMEN SCHEIDDEN ZICH VAN DE DINGEN.

DE TAAL WAS LOSGERAAKT VAN GOD.

HET VERHAAL BEHELST DUS BEHALVE DE VAL VAN DE MENS OOK DE VAL VAN DE TAAL.

HET TOREN-VAN-BABEL-VERHAAL WAS EEN UITGEDIJDE VERSIE VAN DAT OVER DE HOF VAN EDEN.

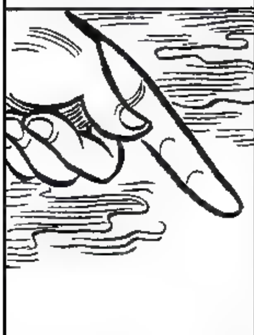
HET IS HET LAATSTE PREHISTORISCHE VOORVAL IN DE BIJBEL.

HET IS HET LAATSTE BEELD VOOR HET WARE BEGIN VAN DE WERELD.

DE TOREN WAS 340 JAAR NA DE ZONDVLOED GEBOUWD DOOR EEN VERENIGDE MENSHEID, VAN EEN TAAL, VAN EEN SPRAAK 'OPDAT WIJ NIET OVER DE GEHELE AARDE VERSTROOID WORDEN'.

DIE WENS WAS IN TEGENSPRAAK MET GODS BEVEL: 'WEEST VRUCHTBAAR... VERVULT DE AARDE.'

ALS HEMELSE STRAF ZONK DE TOREN VOOR EEN DERDE WEG IN DE GROND...

...EN EEN DERDE GING VERLOREN DOOR BRAND.

TOCH KON EEN MENS NOG DRIE DAGEN LOPEN IN DE SCHADUW VAN WAT ER VAN DE TOREN RESTTE.

EN WIE DE RUÏNE VAN DE TOREN AANSCHOUWDE...

...VERGAT ALLES WAT HIJ WIST.

WAT HEEFT DAT ALLEMAAL TE MAKEN MET DE NIEUWE WERELD?

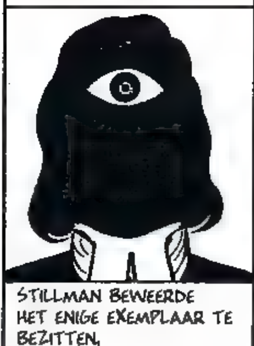

OPEENS BEGON STILLMAN OVER HET LEVEN VAN HENRY DARK, DIE IN 1649 IN LONDEN WAS GEBOREN...

...EN ALS JONGEMAN DE PRIVE-SECRETARIS WAS GEWEEST VAN DE BLINDE JOHN MILTON.
HM, IK DACHT DAT MILTON AAN EEN DOCHTER DICTEERDE.

DARK EN MILTON HIELDEN LANGE GESPREKKEN OVER DE BIJBELSE EXEGESE.

NA MILTONS DOOD IN 1695 GING DARK NAAR AMERIKA, WAAR HIJ HOOFD WERD VAN EEN PURITEINSE GEMEENTE.

IN 1690 PUBLICEERDE HIJ EEN PAMFLET: HET NIEUWE BABEL.

HET WAS EEN VISIONAIR VERSLAG OVER HET NIEUWE CONTINENT.
STILLMAN BEWEERDE HET ENIGE EXEMPLAAR TE BEZITTEN.

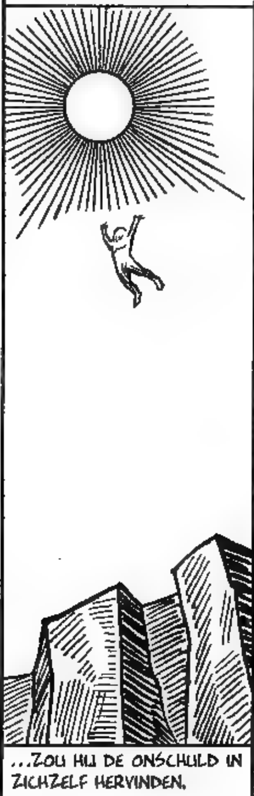

HET NIEUWE BABEL PLEITTE VOOR DE STICHTING VAN EEN NIEUW PARADIJS IN AMERIKA.

HET PARADIJS WAS GEEN PLEK — HET BESTOND IN DE MENS ZELF.

DE MENS KON HET PARADIJS VERWEZENLIJKEN DOOR HET EIGENHANDIG TE BOUWEN.

NET ALS Z'N MENTOR MILTON LEGDE HIJ EXTREEM VEEL NADRUK OP DE ROL VAN DE TAAL.

OM DE VAL VAN DE MENS ONGEDAAN TE MAKEN, MOEST DE VAL VAN DE TAAL ONGEDAAN GEMAAKT WORDEN.
licht

ALS DE MENS DIE OORSPRONKELIJKE TAAL VAN DE ONSCHULD ZOU KUNNEN LEREN...
...ZOU HIJ DE ONSCHULD IN ZICHZELF HERVINDEN.

TERUGKOMEND OP HET BABEL-VERHAAL, KOMT DARK DAN MET ZIJN PROFETIE.

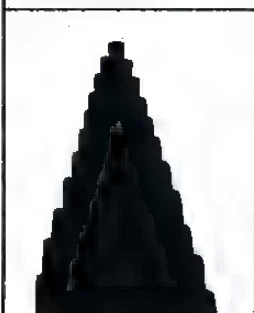
OVEREENKOMSTIG GODS BEVEL: 'WEEST VRUCHTBAAR... VERVULT DE AARDE', ZOU DE MENS ONVERMIJDELIJK WESTWAARTS TREKKEN.

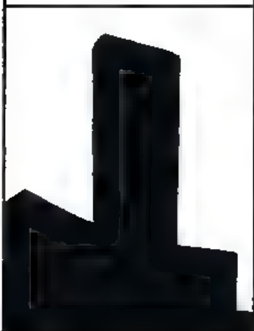
DE EERSTE ENGELSE KOLONISTEN GAVEN DUS GEHOOR AAN DAT GEBOD.

ALS HET CONTINENT EENMAAL VERVULD WAS, ZOU HET BELETSEL VOOR EEN NIEUW BABEL WEGGENOMEN ZIJN.

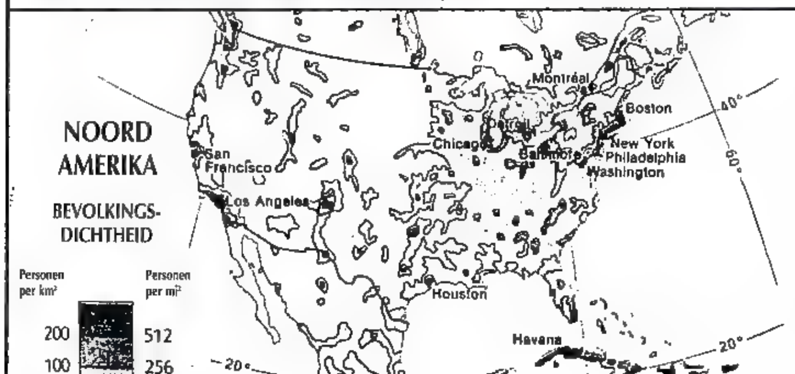
DAN ZOU DE HELE AARDE WEER EENTALIG KUNNEN WORDEN.

KAN HET PARADIJS NOG LANG UITBLIJVEN?

BABEL WAS 340 JAAR NA DE ZONDVLOED GEBOUWD, EN 340 JAAR NA DE MAYFLOWER ZOU HET GODDELIJKE BEVEL WORDEN UITGEVOERD.

IN HET JAAR 1960 ZOU HET GEVALLENE WORDEN OPGEHEVEN, HET GEBROKENE WEER HEEL WORDEN.

IN DE NIEUWE TOREN ZOU IEDER MENS EEN KAMER KRIJGEN.

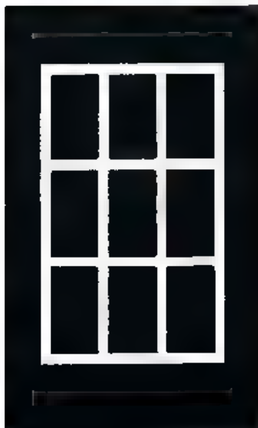

ZODRA HIJ DIE KAMER BETRAD ZOU HIJ ALLES VERGETEN WAT HIJ WIST.

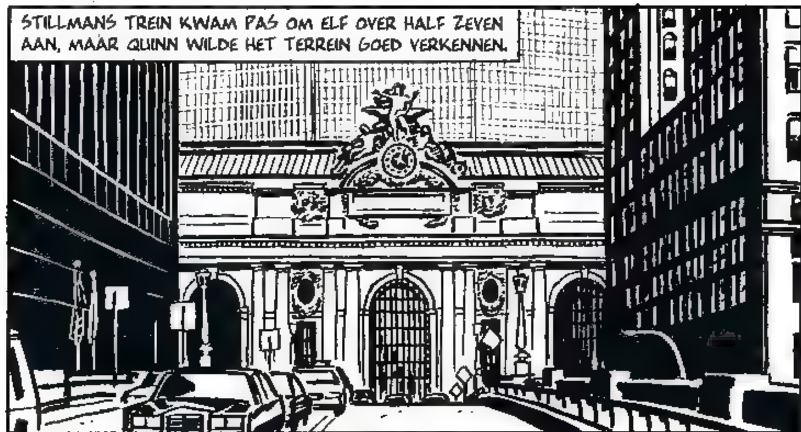

NA VEERTIG DAGEN EN NACHTEN ZOU HIJ ERUIT KOMEN EN GODS TAAL SPREKEN...
...EN GEREED ZIJN VOOR HET EEUWIGDURENDE PARADIJS.

1960

...HET JAAR WAARIN STILLMAN ZIJN ZOON OPSLOOT.

STILLMANS TREIN KWAM PAS OM ELF OVER HALF ZEVEN AAN, MAAR QUINN WILDE HET TERREIN GOED VERKENNEN.

LOWER LEVEL

HIJ ZAG DAT IEMAND DIE DAT WILDE ZO KON VERDWIJNEN.

IK BEN PAUL AUSTER.
QUINN HAD HET GEVOEL BUITEN ZICHZELF TE ZIJN, ZONDER DE LAST VAN ZIJN EIGEN BEWUSTZIJN.

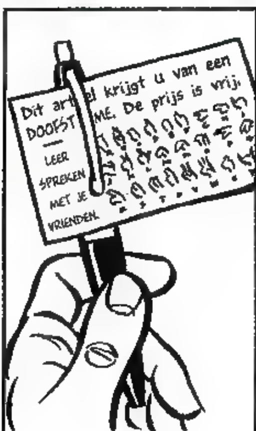

HIJ WAS ZICHZELF NIET ECHT KWIJT, MAAR DEED ALSOF.

EN OMDAT HIJ MET REDEN PAUL AUSTER WAS, HOEFDE HIJ Z'N LEUGEN NIET TE VERANTWOORDEN.

HIJ DACHT TERUG AAN EEN BEZOEK AAN NANTUCKET MET Z'N VROUW, IN DE EERSTE MAAND VAN HAAR ZWANGERSCHAP.
KIJK ER MET AUSTERS OGEN NAAR.
Kodak

Dit art l krijgt u van een
DOOFST ME. De prijs is vrij.
LEER SPREKEN MET JE VRIENDEN.

WAITING ROOM

METS LO
MOOKIE
HOMERS I
A LOSING
CAUSE

WILLIAM WILSON
Bedrog
Een Max Work Mysterie

IS ER WAT, MENEER?

NEE, NIETS. IK VROEG ME AF OF JE HET BOEK GOED VINDT.
IK HEB BETERE GELEZEN, MAAR OOK SLECHTERE.

VIND JE HET SPANNEND?
GAAT WEL. DAT STUK WAARIN DIE DETECTIVE VERDWIJNT IS WEL GRIEZELIG.

IS HIJ SLIM?
JAWEL, MAAR HIJ PRAAT TE VEEL.
HAD JE LIEVER MEER ACTIE GEHAD?
IK DENK HET WEL.

ALS JE HET NIET GOED VINDT, WAAROM LEES JE DAN VERDER?
OM DE TIJD TE DODEN, DENK IK. ACH, HET IS NIET BELANGRIJK...

...HET IS MAAR EEN BOEK.

KLAK KLAK KLAK KL

KLAK BEDRAK TLAKKLE JAJA

DIT IS DUS WERK VAN EEN DETECTIVE?
Mets

STILLMAN KEEK NIET NAAR DE DINGEN OM ZICH HEEN. ZE LEKEN HEM NIET TE INTERESSEREN.

HIJ LIEP MOEILIJK, WERD EEN BEETJE HEEN EN WEER GESLINGERD IN DE MENIGTE.

WAT TOEN GEBEURDE TARTTE ELKE VERKLARING.

EVEN DACHT QUINN DAT HET ZINSBEDROG WAS.

MAAR NEE, DE ANDERE STILLMAN BEWOOG, ADEMDE, KNIPPERDE MET ZIJN OGEN.

WAT QUINN NU OOK DEED, HET ZOU VERKEERD ZIJN.
DOE IETS.

WELKE KEUS HIJ OOK MAAKTE, HET WAS ONDERWERPING AAN HET TOEVAL.

DOE NOU IETS, IDIOOT.

Information

SHUTTLE 42 STREET

ZEKERHEID HAD HIJ NIET: HIER NIET OVER, NERGENS OVER.

ZE NAMEN EERST EEN DE TREIN NAAR DE WEST SIDE, TOEN EEN NAAR 96TH STREET.

1 2 3

HOTEL HARMONY

QUINN BLEEF NOG TWEE UUR BUITEN WACHTEN.
INCOME TAX
Empire Szechuan
HOTEL HARMONY

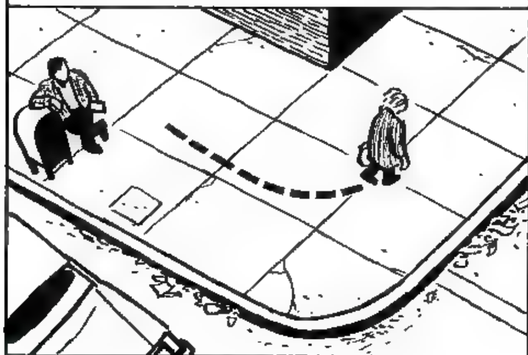

HIJ BELDE VIRGINIA STILLMAN EN GING TOEN NAAR HUIS.

VELE OCHTENDEN DAARNA, INSTALLEERDE QUINN ZICH OP EEN BANK EN HIELD HET HOTEL IN DE GATEN.

TEGEN ACHTEN KWAM STILLMAN NAAR BUITEN.
TWEE WEKEN LANG VERANDERDE DAT PATROON NIET.

DE OUDE DWAALDE TRAAG DOOR DE BUURT.

QUINN WAS GEWEND DOOR TE LOPEN. DAT GESCHUIFEL WAS AFMATTEND.

STILLMAN LEEK NOOIT EEN BEPAALD DOEL TE HEBBEN, MAAR BEPERKTE ZICH TOT EEN KLEIN GEBIED.

HIJ KEEK NOOIT OP.

SOMS BUKTE HIJ ZICH OM IETS VAN STRAAT OP TE RAPEN.

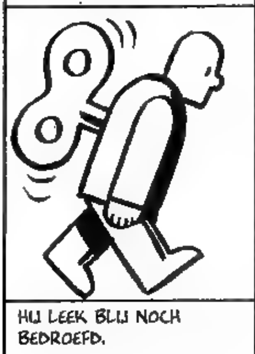

VOOR ZOVER QUINN KON NAGAAN WAREN HET WAARDELOZE DINGEN.

DE ERNST WAARMEE STILLMAN DINGEN VERZAMELDE INTRIGEERDE QUINN...

...MAAR HIJ KON ALLEEN MAAR WAARNEMEN...

...EN NOTEREN WAT HIJ ZAG, HOE STOMPZINNIG DAT OOK LEEK.

DINGEN VAN STRAAT RAPEN WAS HET ENIGE WAT STILLMAN DEED.
DISCOUNT
GROCERY
Beauty
SHOP
GROCERY

HIJ PRAATTE MET NIEMAND, GING GEEN WINKEL BINNEN, LACHTE NIET.
HIJ LEEK BLIJ NOCH BEDROEFD.

MEESTAL BRACHT HIJ ENKELE UREN DOOR IN HET RIVERSIDE PARK, VERZAMELDE DINGEN...

...EN RUSTTE UIT.

ALS HET DONKER WERD GING STILLMAN ETEN IN EEN KOFFIEBAR...

...WAARNA HIJ ZIJN HOTEL OPZOCHT.
HARMONY
NIET EENMAAL PROBEERDE HIJ CONTACT TE KRIJGEN MET ZIJN ZOON.

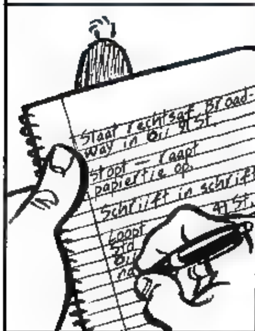

QUINN VROEG ZICH AF OF DE HELE ONDERNEMING NIET ZINLOOS WAS.

HET WAS MOGELIJK DAT STILLMAN GEWOON ZIJN KANS AFWACHTTE.

QUINN NAM LIEVER AAN DAT STILLMAN EEN PLAN HAD.
DAN VOLGDE HIJ HEM NIET VOOR NIETS.

MAAR ZIJN GEDACHTEN GINGEN STEEDS MET HEM AAN DE HAAL.

DAARDOOR DREIGDE HIJ STILLMAN VOORTDUREND IN TE HALEN.

HIJ BESLOOT ZOVEEL MOGELIJK DETAILS OVER STILLMAN TE NOTEREN.
Staat rechtsaf Broad-
way in 81 St.
stopt — raapt
papiertje op.
Schrijft in schrift.

ZO BLEEF HIJ BEZIG EN VERTRAAGDE VANZELF ZIJN PAS.

ZIJN GESPREKKEN 'S AVONDS MET VIRGINIA STILLMAN WAREN KORT.

VOOR ZOVER IK KAN NAGAAN IS ER GEEN GEVAAR.

MISSCHIEN HEEFT U GELIJK.

EERST WAS QUINN ERVAN OVERTUIGD GEWEEST DAT VIRGINIA STILLMAN IN ZIJN ARMEN ZOU BELANDEN.

MAAR GA NOG EEN PAAR DAGEN DOOR, TER GERUSTSTELLING.

OP EEN VOORWAARDE.

MAAR OP AMOUREUS GEBIED WAS ER VERDER NIETS GEBEURD.

GEEN BEPERKINGEN MEER. IK MOET MET HEM KUNNEN PRATEN.

IS DAT NIET RISKANT?

MISSCHIEN VERWARDE HIJ ZICHZELF EVEN MET MAX WORK.

HIJ KOMT NIET TE WETEN WAAR IK MEE BEZIG BEN, HEUS.

GOED DAN, HET ZAL WEL GEEN KWAAD KUNNEN.

OF MISSCHIEN WERD ZIJN EENZAAMHEID NIJPENDER.

MOOI, IK GA NOG EEN PAAR DAGEN DOOR.

MR AUSTER?

VEEL LATER, LANG NADAT HET TE LAAT WAS, BESEFTE HIJ DAT HIJ HOOP HAD GEKOESTERD.

JA?

IK BEN U VRESELIJK DANKBAAR. PETER DRAAIT AL TWEE WEKEN ZO LEKKER. U BENT NET...EEN HELD VOOR HEM.

HOOP DE ZAAK ZO BRILJANT OP TE LOSSEN DAT MRS STILLMAN ZICH AAN HEM ZOU GEVEN.

EN WAT BEN IK VOOR MRS STILLMAN?

VOOR HAAR BENT U DAT OOK.

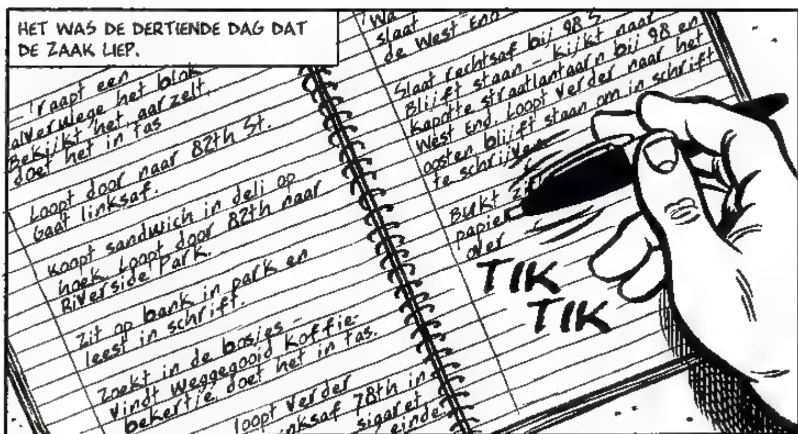
DAT WAS UITERAARD EEN VERGISSING.

MISSCHIEN BIEDT ZE MIJ NOG EENS DE KANS OM HAAR DANKBAAR TE ZIJN.

ALLES IS MOGELIJK, ONTHOU DAT.

MAAR DEZE VERGISSING WAS NIET ERGER DAN DE ANDERE DIE HIJ TUSSEN BEGIN EN EIND MAAKTE.

IK ZOU WEL GEK ZIJN ALS IK DAT NIET DEED.

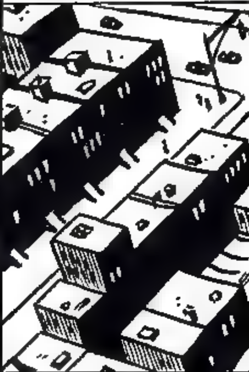

HET WAS DE DERTIENDE DAG DAT DE ZAAK LIEP.
Bekijkt het, aarzelt,
doet het in tas
Loopt door naar 82th St.
Gaat linksaf.
Koopt sandwich in deli op
hoek. Loopt door 82th naar
Riverside Park.
Zit op bank in park en
leest in schrift.
Zoekt in de bosjes -
vindt weggegooid koffie-
bekertje, doet het in tas.
loopt verder
Slaat rechtsaf bij 98 St.
Blijft staan - kijkt naar
kapotte straatlantaarn bij 98 en
West End. Loopt verder naar het
oosten blijft staan om in schrift
te schrijven
TIK
TIK

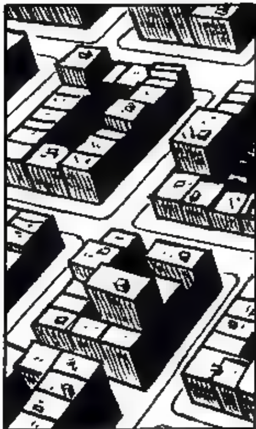

HIJ HAD ALTIJD GEDACHT DAT EEN DETECTIVE VOORAL GEDETAILLEERDE WAARNEMINGEN MOEST DOEN.

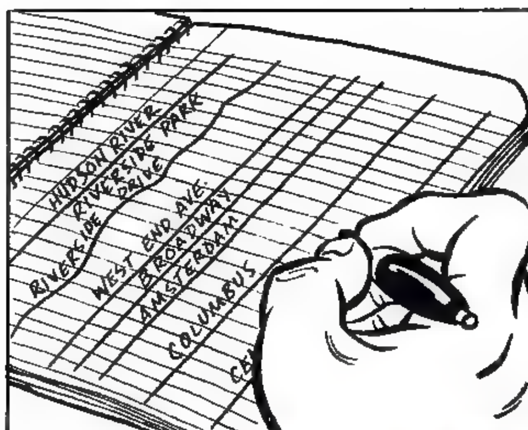

MAAR STILLMAN WAS HEM NOG EVEN VREEMD ALS TOEN HIJ HEM BEGON TE VOLGEN.

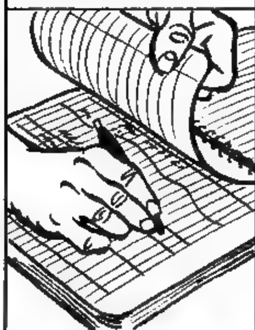

IN PLAATS DAT DE AFSTAND TUSSEN HEM EN STILLMAN KLEINER WAS GEWORDEN...

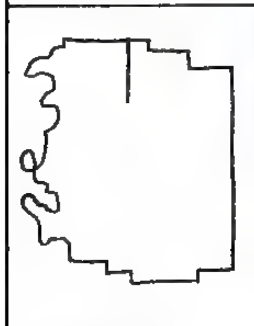

...WAS STILLMAN HEM ALMAAR MEER ONTGLIPT...

...TERWIJL HIJ HEM WAS BLIJVEN ZIEN.

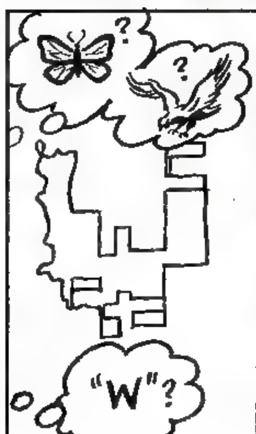

HUDSON RIVER
RIVERSIDE PARK
RIVERSIDE DRIVE
WEST END AVE.
BROADWAY
AMSTERDAM
COLUMBUS

ZONDER TE WETEN WAAROM TEKENDE QUINN STILLMANS ROUTE OP EEN BEPAALDE DAG -

— DE EERSTE DAG HAD HIJ DE OMZWERVINGEN VAN DE OUDE VOLLEDIG BIJGEHOUDEN.

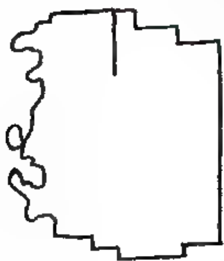

?
?
"O"?

QUINN TEKENDE OOK DE VOLGENDE DAG UIT.

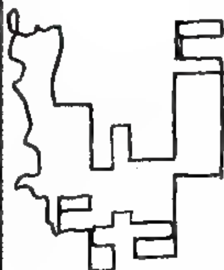

?
?
"W"?

BEN IK DE TIJD AAN HET DODEN OF ZO?
HIJ TEKENDE OOK DE VOLGENDE ZEVEN DAGEN UIT.

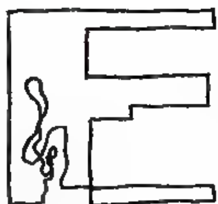
ELK KAARTJE WAS ANDERS.

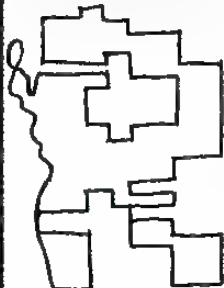
HIJ SPEURDE IN STILLMANS CHAOTISCHE OMZWERVINGEN NAAR EEN ZWEEM VAN SAMENHANG.

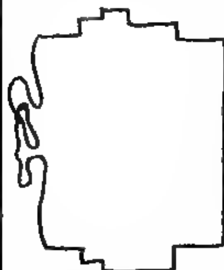

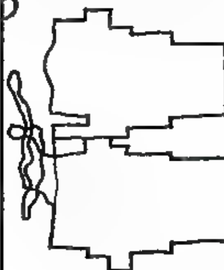
HET WERD NU WEL DUIDELIJK WAT HIER AAN DE HAND WAS.

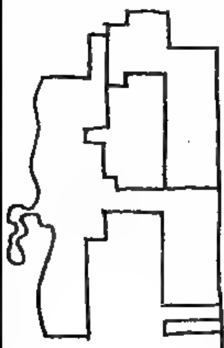

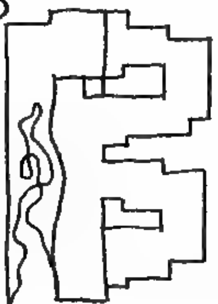
HET SPEET QUINN DAT HIJ NIET EERDER BEGONNEN WAS ALLES TE NOTEREN. DE EERSTE VIER DAGEN WAREN VOORGOED VERLOREN.

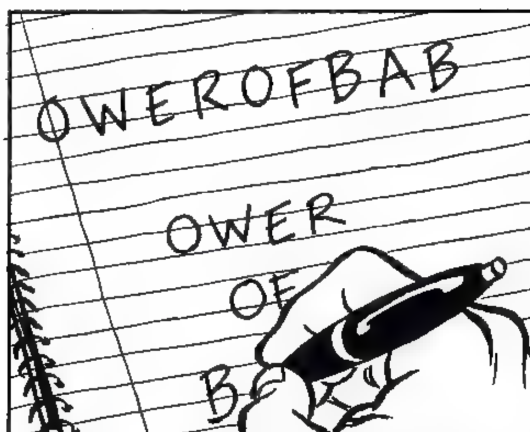

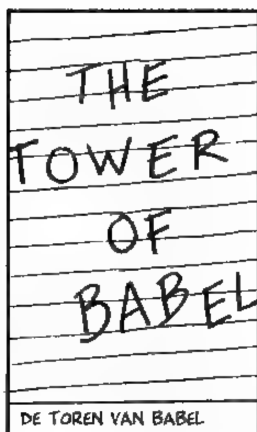

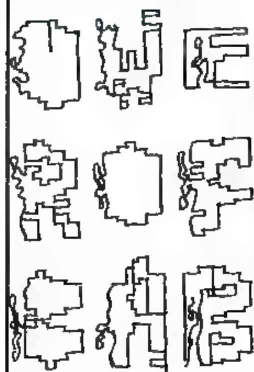

OWEROFBAB
OWER
OF
B

THE
TOWER
OF
BABEL
DE TOREN VAN BABEL

MAAR WAAROM? HET WAS HETZELFDE ALS MET JE VINGER IETS IN DE LUCHT TEKENEN...

...DE TEKENING VERDWIJNT TERWIJL JE HAAR MAAKT.

EN TOCH...
...BESTONDEN DE TEKENINGEN...

...IN QUINNS SCHRIFT.

...EEN NOTITIE VOOR ZICHZELF?
...EEN BOODSCHAP?

BOODSCHAP OF NIET, PETER MOET WORDEN BESCHERMD.

HUN EERSTE ONTMOETING VOND PLAATS IN HET RIVERSIDE PARK.

..IK KAN ONMOGELIJK MET U PRATEN.
IK HEB NIETS GEZEGD.

DAT IS WAAR, MAAR IK PRAAT NU EENMAAL NOOIT MET ONBEKENDEN.
NOGMAALS, IK HEB NIETS GEZEGD.

BENT U NIET BENIEUWD WAAROM?
HELAAS NIET.

GOED ZO. U BENT EEN EEN VERSTANDIG MAN.

IK DENK DAT WE MET ELKAAR OVERWEG KUNNEN.

IK PRAAT NIET GRAAG MET MENSEN DIE ZICH NIET VOORSTELLEN.
ALS IEMAND ZIJN NAAM ZEGT IS HIJ GEEN ONBEKENDE MEER.
PRECIES.

QUINN WAS HIEROP VOORBEREID. AUSTER WAS DE NAAM DIE HIJ MOEST BESCHERMEN.
MIJN NAAM IS QUINN.
AH, QUINN.

HEEL INTERESSANT, QUINN. RIJMT OP TWIN, NIETWAAR?
INDERDAAD, TWIN.
EN OP MIN, ALS IK ME NIET VERGIS.

HMM, QUINN... QUINTESSENS... VAN QUIDAM. QUIVIVE BIJVOORBEELD. EN QUITTE, QUISLING, QUEESTE. HMM. RIJMT OP ZIN. EN NATUURLIJK OP KIN. HMM.

EN OP WIN. EN OP GIN. EN OP PIN. EN OP TIN. EN OP SPIN. EN OP VIN. HMMM. HET RIJMT ZELFS OP DJINN. HMMM.
MOOI, 'QUINN'. JE KUNT ER ALLERLEI KANTEN TEGELIJK MEE OP.

JA, DAT IS MIJ OOK VAAK OPGEVALLEN.
DE MEESTE MENSEN ZIEN WOORDEN ALS STENEN.
STENEN KUNNEN VERANDEREN. ZE KUNNEN ERODEREN.

PRECIES. U BENT INDERDAAD EEN VERSTANDIG MAN.
ALS U WIST HOEVEEL MENSEN MIJ VERKEERD BEGREPEN HEBBEN.

Maar ik heb me nooit laten ontmoedigen. Ik vind spoedig de sleutel tot grote ontdekkingen.
De sleutel?
Ja, de sleutel. Zo'n ding waar je deuren mee openmaakt.

Ik ben alleen nog maar gegevens aan het verzamelen. Veeleisend werk.
Dat lijkt me ook.

Ik ben namelijk de enige die het begrijpt. Dat is een zware last.
De hele wereld op uw schouders.
Ja, of wat ervan over is.

De wereld ligt aan stukken, meneer. Het is mijn taak om hem te maken.

Bent u opgeschoten?
Ja. Door het briljante idee me tot een klein gebied te beperken.

Ik ben namelijk een nieuwe taal aan het maken.

EEN NIEUWE TAAL?

JA, TOEN ALLES NOG HEEL WAS, KONDEN WOORDEN ALLES WEERGEVEN.
MAAR ALLES IS UITEENGEVALLEN, EN ONZE WOORDEN HEBBEN ZICH NIET AANGEPAST.

'ALS EEN PARAPLU STUKGAAT EN JE NAT WORDT, IS HET DAN NOG EEN PARAPLU?'
'DE PARAPLU IS IETS ANDERS GEWORDEN, 'T WOORD IS HETZELFDE GEBLEVEN. 'T IS FOUT, VALS.'

EEN GEWOON DING KUNNEN WE NIET MEER BENOEMEN, HOE DAN DINGEN DIE ECHT BELANGRIJK ZIJN VOOR ONS?
EN UW WERK?

MIJN WERK IS EENVOUDIG. IN NEW YORK IS OVERAL KAPOTHEID.
KAPOTTE MENSEN, KAPOTTE DINGEN, KAPOTTE GEDACHTEN.

IK VERZAMEL VERMORZELDE DINGEN VOOR ONDERZOEK.
IK HEB AL HONDERDEN SPECIMENS.

WAT DOET U MET DIE DINGEN?
IK GEEF ZE EEN NAAM.
EEN NAAM?

IK VERZIN NIEUWE WOORDEN DIE MET DIE DINGEN CORRESPONDEREN.
HOE WEET U OF U HET JUISTE WOORD GEVONDEN HEEFT?
IK MAAK NOOIT FOUTEN. DAT KOMT DOOR MIJN GENIE.

KUNT U ME EEN VOORBEELD GEVEN?

HET SPIJT ME. ALS MIJN BOEK AF IS ZULLEN U EN DE REST VAN DE WERELD HET WETEN..

DAN GAAN ER GROTE DINGEN GEBEUREN.

HET WORDT DE BELANGRIJK-STE GEBEURTENIS IN DE GESCHIEDENIS VAN DE MENSHEID.

DE TWEEDE ONTMOETING WAS DE VOLGENDE MORGEN.
Mayflower Cafe

KEN IK U?

BLIJKBAAR HERKENDE HIJ QUINN NIET MEER.
IK GELOOF VAN NIET.
MIJN NAAM IS HENRY DARK.

DAT IS HELAAS ONMOGELIJK, MENEER.
WAAR-OM?

OMDAT HENRY DARK NIET BESTAAT.
NOU, MISSCHIEN BEN IK EEN ANDERE HENRY DARK.

HMM. JA, HET IS MOGELIJK DAT U HENRY DARK HEET. MAAR U BENT NIET DE HENRY DARK.

IS DAT EEN VRIEND VAN U?

NOU NEE, IK HEB HEM VERZONNEN. HIJ KOMT VOOR IN EEN BOEK DAT IK GESCHREVEN HEB.

DAT KAN IK BIJNA NIET GELOVEN.
NIEMAND KON HET GELOVEN. IK HEB ZE ALLEMAAL BEDOT.

VERBIJSTEREND. WAAROM HEEFT U DAT GEDAAN?
IK HAD TOEN IDEEËN DIE GEVAARLIJK EN CONTROVERSIEEL WAREN.

DUS DEED IK OF ZE VAN HEM AFKOMSTIG WAREN.

HOE KWAM U OP DE NAAM HENRY DARK?
HET IS EEN GOEDE NAAM. HEEL MYSTERIEUS EN TOCH HEEL PASSEND.

DE INITIALEN H.D. ZIJN EEN VERWIJZING NAAR HOMPIE DOMPIE —

— U WEET WEL, HET EI —

— DE ZUIVERSTE BELICHAMING VAN HET MENSELIJK TEKORT.

WAT IS EEN EI? ONGEBOREN LEEFT HET TOCH.

'ALS IK EEN WOORD GEBRUIK, ZEI HOMPIE DOMPIE, BETEKENT HET PRECIES WAT IK HET LAAT BETEKENEN...'

'HET IS DE VRAAG, ZEI ALICE, OF JE EEN WOORD ZOVEEL VERSCHILLENDE DINGEN KUNT LATEN BETEKENEN.'

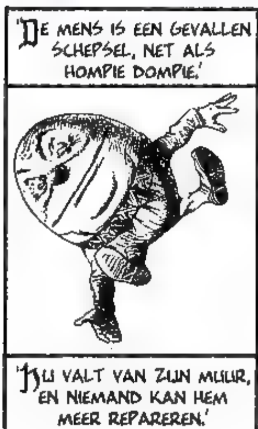

'DE VRAAG IS, ZEI HOMPIE DOMPIE, WIE ER DE BAAS IS — PUNT UIT.'

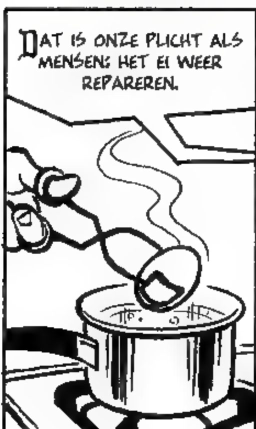

ALDUS ZIEN WE DE WEG NAAR DE MENSELIJKE VERLOSSING:

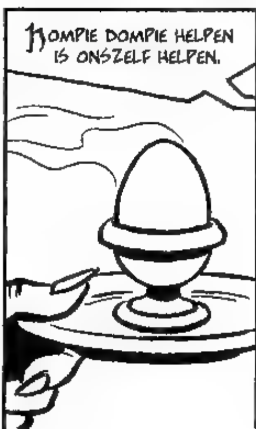

DE WOORDEN DIE WE SPREKEN DE BAAS WORDEN.

HOMPIE DOMPIE WAS EEN MAN DIE MET WAARHEDEN KWAM WAAR DE WERELD NOG NIET RIJP VOOR WAS.
EEN MAN?
IK VERSPREEK ME. IK BEDOEL EEN EI..

..MAAR ALLE MENSEN ZIJN EIEREN. WE HEBBEN NOG NIET DE VORM BEREIKT DIE ONZE BESTEMMING IS.

'DE MENS IS EEN GEVALLEN SCHEPSEL, NET ALS HOMPIE DOMPIE.'
'HIJ VALT VAN ZIJN MUUR, EN NIEMAND KAN HEM MEER REPAREREN.'

DAT IS ONZE PLICHT ALS MENSEN: HET EI WEER REPAREREN.

HOMPIE DOMPIE HELPEN IS ONSZELF HELPEN.

EEN OVERTUIGEND ARGUMENT. GEEN BARSTJE IN DAT EI.
PRECIES.

MAAR ER IS NOG EEN BEROEMD EI.
NOG EEN?
HET EI VAN COLUMBUS.
ACH, NATUURLIJK.

OM EEN EI RECHTOP TE LATEN STAAN, TIKTE HIJ OP DE BODEM VAN DE SCHAAL...
...ZODAT DIE PLAT WERD EN HET EI EROP KON STAAN.

COLUMBUS WAS EEN GENIE. HIJ ZOCHT HET PARADIJS EN ONTDEKTE DE NIEUWE WERELD.

EN DIE KAN NOG STEEDS EEN PARADIJS WORDEN.
ZEKER.

TIK
TIK

ZOALS U ZIET, MENEER, LAAT IK GEEN MIDDEL ONBEPROEFD.

DE DERDE ONTMOETING VOND LATER DIEZELFDE DAG PLAATS.

KON IEMAND ZO ONGEVOELIG ZIJN VOOR WAT HIJ ZAG?
MIJN NAAM IS PETER STILLMAN.

DAT IS MIJN NAAM.
IK BEN PETER STILLMAN.
IK BEN DE ANDERE PETER STILLMAN.

O, U BEDOELT MIJN ZOON, JA, DAT KAN.
DIE IS NATUURLIJK BLOND, MAAR MENSEN VERANDEREN.
DE ENE MINUUT ZIJN WE ZO EN DE VOLGENDE ZO.
PRECIES.

IK HEB VAAK GEDACHT: 'IK VRAAG ME AF HOE HET MET PETER GAAT.'
HET GAAT NU VEEL BETER, DANK U.

IK ZIE HET, EN JE PRAAT OOK ZO GOED.
IK HEB ALLE WOORDEN NU IN ME ZITTEN.

IK BEN TROTS OP JE, PETER.
IK HEB ALLES AAN U TE DANKEN.

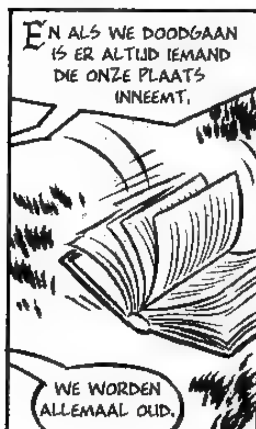

KINDEREN ZIJN EEN GROTE ZEGEN. DAT HEB IK ALTIJD GEZEGD.

WAT MIJ BETREFT, IK HEB GOEDE DAGEN EN SLECHTE DAGEN.
OP SLECHTE DAGEN DENK IK AAN DE GOEDE.

DE HERINNERING IS EEN ZEGEN, OP DE DOOD NA HET HEERLIJKSTE WAT ER IS.
ONGETWIJFELD.

NATUURLIJK MOETEN WE OOK IN 'T HEDEN LEVEN. NU BEN IK HIER, MORGEN ERGENS ANDERS.
DAT HOORT BIJ MIJN WERK.
HET IS VAST INSPIREREND.

DE TIJD MAAKT ONS OUD, MAAR HIJ GEEFT ONS OOK DAG EN NACHT.

EN ALS WE DOODGAAN IS ER ALTIJD IEMAND DIE ONZE PLAATS INNEEMT.
WE WORDEN ALLEMAAL OUD.

ALS JIJ OUD BENT HEB JE MISSCHIEN EEN ZOON DIE JE TROOST.
DAT ZOU IK FIJN VINDEN.

KINDEREN ZIJN EEN GROTE ZEGEN, PETER, ONTHOU DAT.
IK ZAL HET NIET VERGETEN.

ZEG NOOIT IETS WAARVAN JE IN JE HART WEET DAT HET NIET WAAR IS.
IK ZAL EROM DENKEN.

EEN LEUGEN IS NOOIT MEER ONGEDAAN TE MAKEN. IK BEN EEN VADER DUS WEET IK DAT.
IK BEGRIJP HET.

DE VADER VAN ONS VADERLAND HAKTE DE KERSENBOOM OM.
'IK KAN NIET LIEGEN,' ZEI HIJ TEGEN ZIJN VADER.

LATER WIERP HIJ EEN GELDSTUK OVER DE RIVIER.

HIJ KAPTE DE BOOM, EN TOEN GOOIDE HIJ HET GELD WEG. BEGRIJP JE?

HIJ WILDE ZEGGEN DAT GELD NIET AAN DE BOMEN GROEIT.
EN NU STAAT GEORGE WASHINGTON OP ALLE DOLLARBILJETTEN. BEGRIJP JE?

JA, IK BEGRIJP WAT U BEDOELT.

JIJ BENT ALTIJD AL EEN INTELLIGENTE JONGEN GEWEEST, PETER. IK BEN BLIJ DAT JE HET BEGRIJPT.
IK BEGRIJP U VOLKOMEN.

EEN VADER MOET ZIJN ZOON ALTIJD LEREN WAT HIJZELF GELEERD HEEFT.

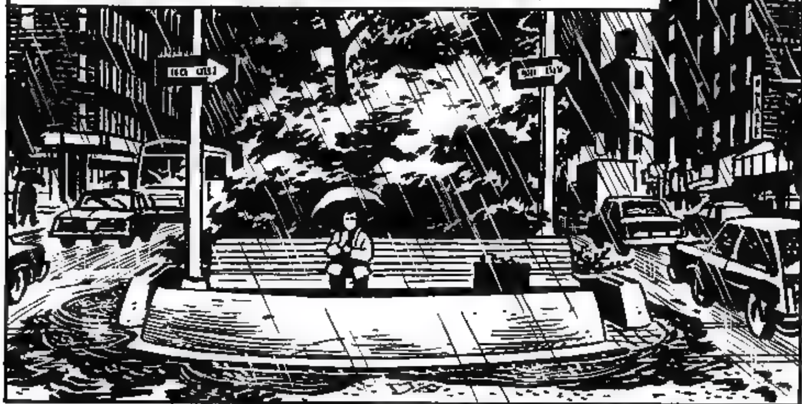
ZO WORDT KENNIS DOORGEGEVEN.

DE VOLGENDE MORGEN WACHTTE QUINN MEER DAN VIER UUR.

VANDAAG HAD EEN BELANGRIJKE DAG MOETEN WORDEN.
HOTEL HARMO

IK WIL EEN BOODSCHAP ACHTERLATEN VOOR EEN VAN UW GASTEN.
EN VOOR WIE DAN WEL, JOCHIE?

STILLMAN. PETER STILLMAN.

NEE. IK HERINNER ME NIEMAND DIE ZO HEET.
HEEFT U GEEN GASTENBOEK?
DAT LIGT ACHTER SLOT EN GRENDEL.

U HEEFT ZEKER GEEN TWEEDE EXEMPLAAR, OF WEL?
WIE WEET. EVEN IN HET KANTOOR KIJKEN.

SPOR
METS
BLOW IT
AGAIN
VALT DAT EVEN MEE.

JA, IK ZAL MIJN DAG WEL HEBBEN.
SPORTS
METS
HOE HEETTE DIE VRIEND VAN JE, ZEI JE?

STILLMAN. EEN OUDE MAN MET WIT HAAR.
STILLMAN, KAMER 303.

HIJ IS ER NIET MEER.
WAT?
HIJ IS VERTROK-KEN.

HOE LAAT IS HIJ WEGGEGAAN?
MOET IK LOUIE VRAGEN, DE NACHTMAN. DIE BEGINT OM ACHT UUR.

LAAT MAAR.
HET IS NIET BELANGRIJK.

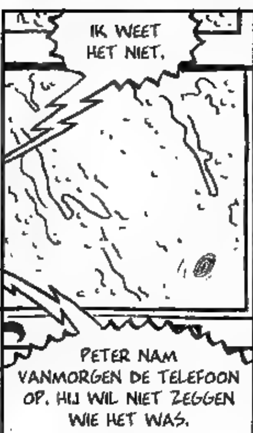

EN DAT NOEMT ZICH DETECTIVE,

DAT WOORD HEEFT GEEN INHOUD.

IK BEN HEM KWIJT.

WEET JE HET ZEKER?
HIJ IS GISTERAVOND VERTROKKEN.

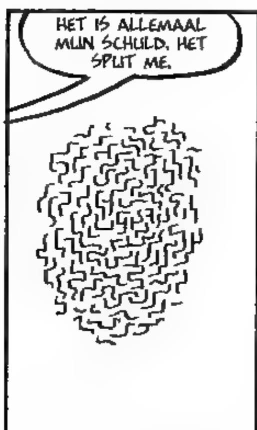

IK BEN BANG, PAUL.
HEEFT HIJ CONTACT OPGENOMEN?

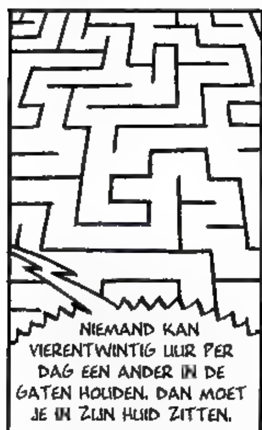

IK WEET HET NIET.
PETER NAM VANMORGEN DE TELEFOON OP. HIJ WIL NIET ZEGGEN WIE HET WAS.

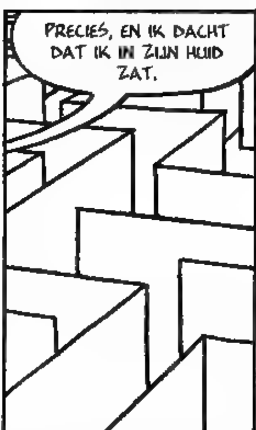

HIJ GING NAAR ZIJN KAMER, DEED DE ZONWERING OMLAAG, EN WEIGERT TE PRATEN.

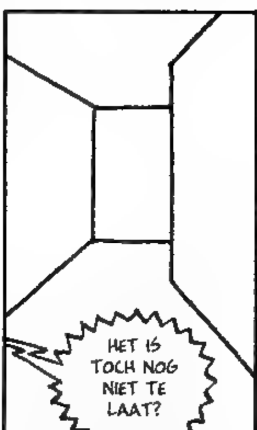

MAAK JE GEEN ZORGEN. IK HEB DIVERSE IDEEËN. IK GA ER METEEN MEE AAN HET WERK.
HOE KAN IK JE BEREIKEN?

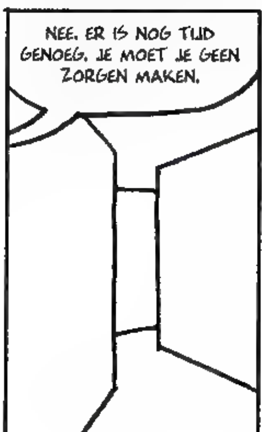

IK BEL JE OM DE TWEE UUR, WAAR IK OOK BEN.
IK WEET ME VAN ANGST GEEN RAAD.

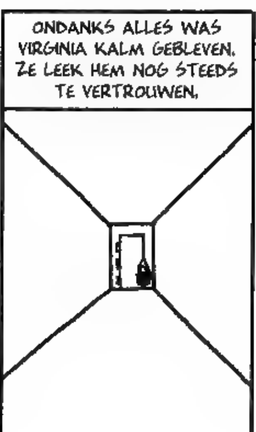

HET IS ALLEMAAL MIJN SCHULD. HET SPIJT ME.

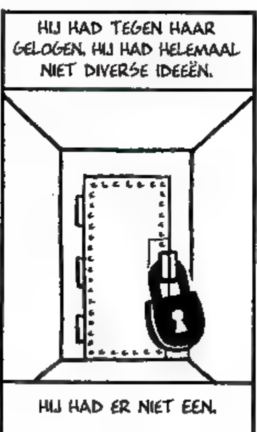

NIEMAND KAN VIERENTWINTIG UUR PER DAG EEN ANDER IN DE GATEN HOUDEN. DAN MOET JE IN ZIJN HUID ZITTEN.

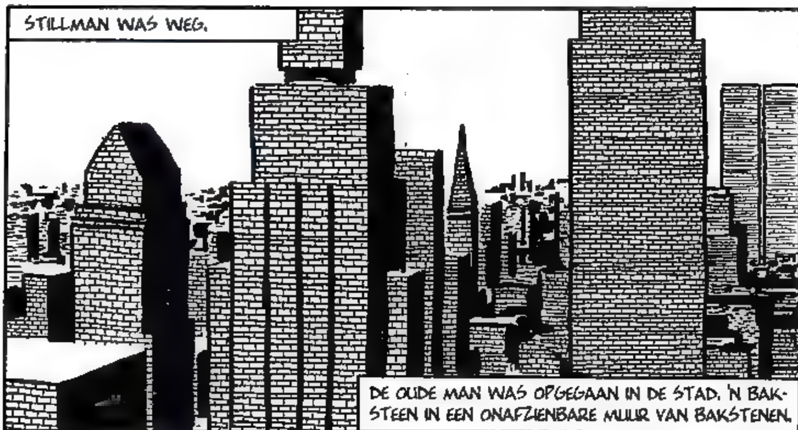

PRECIES, EN IK DACHT DAT IK IN ZIJN HUID ZAT.

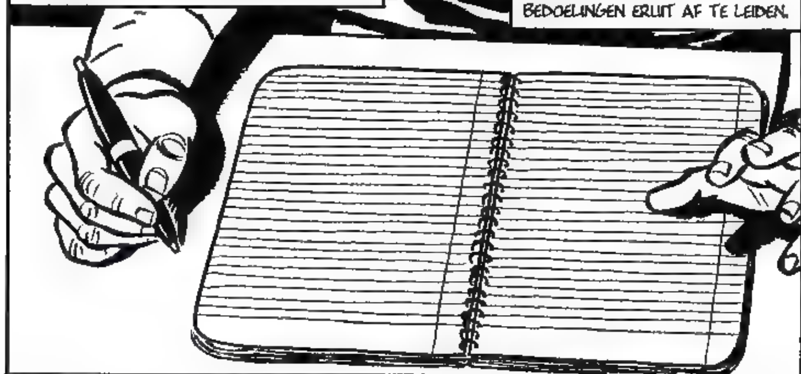

HET IS TOCH NOG NIET TE LAAT?

NEE. ER IS NOG TIJD GENOEG. JE MOET JE GEEN ZORGEN MAKEN.

ONDANKS ALLES WAS VIRGINIA KALM GEBLEVEN. ZE LEEK HEM NOG STEEDS TE VERTROUWEN.

HIJ HAD TEGEN HAAR GELOGEN. HIJ HAD HELEMAAL NIET DIVERSE IDEEËN.
HIJ HAD ER NIET EEN.

STILLMAN WAS WEG.
DE OUDE MAN WAS OPGEGAAN IN DE STAD. 'N BAKSTEEN IN EEN ONAFZIENBARE MUUR VAN BAKSTENEN.

ER WAREN GEEN AANWIJZINGEN EN GEEN STAPPEN DIE HIJ KON ONDERNEMEN.
STILLMANS GEDRAG WAS TE DUISTER GEWEEST OM ZIJN BEDOELINGEN ERUIT AF TE LEIDEN.

HIJ KON VIRGINIA AANRADEN EEN ANDER NUMMER TE NEMEN...
YORK
RECTORY

...OF TE VERHUIZEN, OF DE STAD ZELFS TE VERLATEN.

DESNOODS KONDEN ZE NIEUWE IDENTITEITEN AANNEMEN EN ONDER ANDERE NAMEN VERDER LEVEN.
ANDERE NAMEN...

ALS AUSTER ZO'N GOEDE DETECTIVE WAS ALS DE STILLMANS DACHTEN,
NY
CTORY

KON DIE HEM MISSCHIEN HELPEN. QUINN ZOU ALLES OPBIECHTEN, AUSTER ZOU HEM VERGEVEN...
MAAR EEN AUSTER AAN RIVERSIDE DRIVE...

...SAMEN ZOUDEN ZIJ ZICH VOOR PETER STILLMANS REDDING INZETTEN.

EEN PAAR BLOKKEN LIEP HIJ NOG MET STILLMANS SLAKKENGANGETJE.

DE BAN WAS GEBROKEN, AL WIST ZIJN LICHAAM HET NOG NIET.

H. IRIS
P. AUSTER
MENARD
Houser

BRRRRT

JA?

VERWACHTTE U IEMAND ANDERS?
MIJN VROUW. DAAROM DEED IK OPEN ZONDER TE VRAGEN WIE HET WAS.

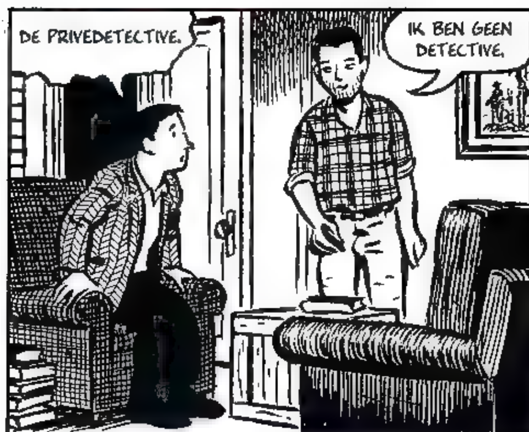

HET SPIJT ME DAT IK U STOOR, MAAR IK ZOEK PAUL AUSTER.
IK BEN PAUL AUSTER.

IK... 'T IS INGEWIKKELD... IK WEET NIET WAAR IK MOET BEGINNEN...
HEEFT U EEN NAAM?
PARDON, NATUURLIJK. DANIEL QUINN.

QUINN... IK KEN DIE NAAM. BENT U SOMS DICHTER?
WEL GEWEEST.

EEN PAAR JAAR TERUG WAS ER EEN BUNDEL VAN U, *ONAFGEDANE KWESTIES*.
JA. DIE WAS VAN MIJ.
IK VOND 'M HEEL GOED. IK VROEG ME AF HOE 'T U VERGAAN WAS.
IK BEN ER NOG. MIN OF MEER.

IK HEB HET GEVOEL DAT ER EEN VERGISSING IN HET SPEL IS. IK ZOEK PAUL AUSTER DE DETECTIVE.
DE WAT?

DE PRIVEDETECTIVE.
IK BEN GEEN DETECTIVE.

IK BEN SCHRIJVER.

SCHRIJVER?
DAT BEN IK, JA.

ALS DAT WAAR IS, DAN IS ER GEEN HOOP.

IK BEGRIJP NIET WAAR U HET OVER HEEFT.

Quinn vertelde hem het hele verhaal.

...DENKT U DAT IK GEK BEN?
NEE. IN UW PLAATS HAD IK VAST HETZELFDE GEDAAN.

IK HEB ZELFS EEN BEWIJS.

HET LIJKT ME EEN DOODGEWONE CHEQUE.
IK WIL DAT U HEM HOUDT.
Paul Auster

IK KAN HEM ONMOGELIJK AANNEMEN.
IK HEB ER NIKS AAN.
HET IS GELD DAT U VERDIEND HEEFT. IK ZAL HEM VOOR U INNEN.

IK BEGRIJP NIET HOE MIJN NAAM HIERBIJ BETROKKEN IS GERAAKT.
IS HET MOGELIJK DAT U DE STILLMANS KENT?
IK KEN DE NAAM NIET.

MISSCHIEN WILDE IEMAND EEN GRAP MET U UITHALEN.
HET IS EEN WERKELIJKE ZAAK MET ECHTE MENSEN.

JA. DAT BESEF IK.

LIJKT EEN OMELET MET HAM U WAT?
IK MOET ER EIGEN-LIJK VANDOOR...

MAAR JA, GRAAG.

...EIEREN TE BREKEN.'

'JE KUNT GEEN OMELET BAKKEN ZONDER EIEREN TE BREKEN.'

'JE KUNT GEEN OMELET BAKKEN ZONDE-'

QUINN PROBEERDE KALM TE BLIJVEN...

...MAAR HIJ VOELDE GEK GENOEG TRANEN ACHTER ZIJN OGEN BRANDEN.
ZO...
...WAAR WERK JE NU AAN?

OP DIT MOMENT AAN 'N ESSAY-BUNDEL OVER DON QUICHOT.
EEN VAN MIJN LIEVELINGS-BOEKEN.
JA, OOK VAN MIJ.

WAAR DRAAIT HET OM?
HET GAAT OVER HET AUTEURSCHAP VAN HET BOEK.
IS DAAR ON-ZEKERHEID OVER?

IK BEDOEL HET BOEK IN HET BOEK DAT CERVANTES SCHREEF, 'T BOEK DAT HIJ IN ZIJN VERBEELDING SCHREEF.
O.

CERVANTES BEWEERT DAT HIJ NIET DE AUTEUR IS, DAT HET ORIGINEEL ARABISCH WAS.
KLOPT. HET IS EEN AANVAL OP DE FANTASIE, DUS HIJ MOEST WEL BEWEREN DAT HET WAAR GEBEURD WAS.

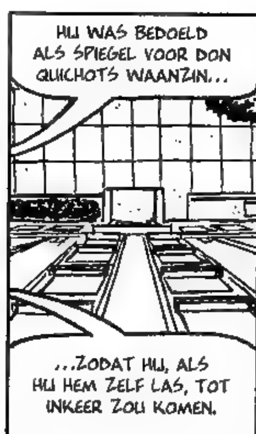

PRECIES. DAAROM MOET HET VERHAAL GESCHREVEN WORDEN DOOR EEN OOGGETUIGE...

...MAAR DE ALS AUTEUR GENOEMDE CID HAMETE BENENGELI VERSCHIJNT NERGENS.
DUS WIE IS HIJ?

SANCHO PANCHA IS NATUURLIJK DE OOGGETUIGE — ONGELETTERD, MAAR HEEL TAALGEVOELIG.

HIJ DICTEERDE HET VERHAAL AAN DE BARBIER EN DE PASTOOR, DON QUICHOTS VRIENDEN.

ZIJ LIETEN HET MANUSCRIPT VERTALEN IN HET ARABISCH.
CERVANTES VOND DE VERTALING EN LIET DIE WEER IN HET SPAANS VERTALEN.

HIJ WAS BEDOELD ALS SPIEGEL VOOR DON QUICHOTS WAANZIN...
...ZODAT HIJ, ALS HIJ HEM ZELF LAS, TOT INKEER ZOU KOMEN.

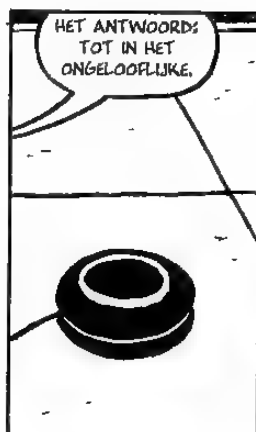

DON QUICHOT WAS VOLGENS MIJ NIET ECHT GEK.
HIJ DEED ALLEEN MAAR ALSOF.

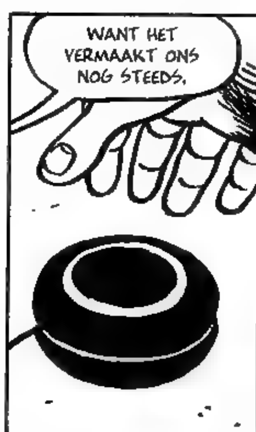

HIJ ZETTE DAT VAN DIE MEDEAUTEURS IN SCÈNE, *EVENALS* DE VERTALING VAN HET ARABISCH IN HET SPAANS.

IK ZIE HET GRAAG ZO DAT CERVANTES DON QUICHOT VERMOMD INHUURT OM HET VERHAAL OVER DON QUICHOT TE ONTCIJFEREN.

MAAR WAAROM DEED QUICHOT AL DIE MOEITE?
HIJ WILDE DE LICHTGELOVIGHEID VAN DE MENSEN TESTEN.

IN HOEVERRE GELOVEN MENSEN GODSLASTERINGEN, LEUGENS EN ONZIN ALS DIE HUN VERMAAK BIEDEN?

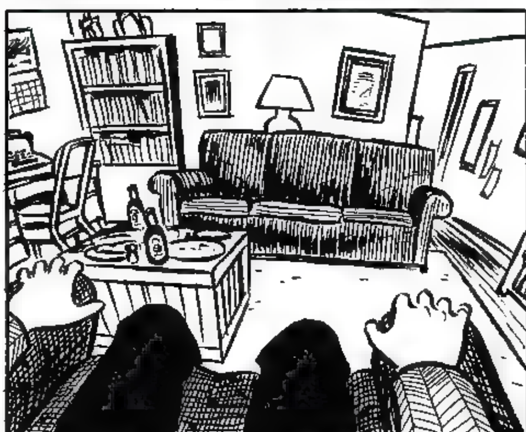

HET ANTWOORD: TOT IN HET ONGELOOFLIJKE.

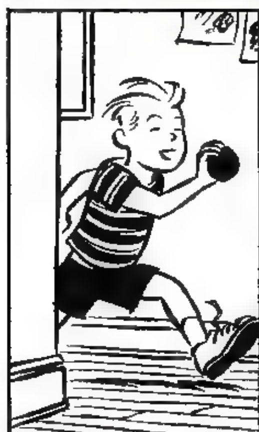

WANT HET VERMAAKT ONS NOG STEEDS.

EN DAT IS OOK EIGENLIJK HET ENIGE WAT WE VAN 'N BOEK VERWACHTEN...
...DAT HET ONS VERMAAKT.

(HALLO-O)

EXCUSEER ME.

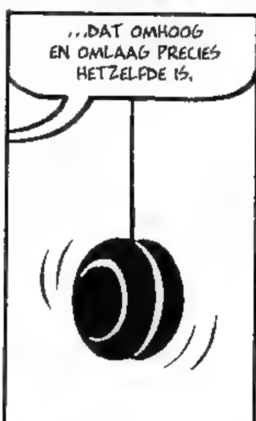

GOEIEMIDDAG.

'lo.

WAT HEB JE DAAR?
Een jojo.

DOET HIJ HET?
Kweenie.

EEN GROOT FILOSOOF HEEFT EENS GEZEGD...

...DAT OMHOOG EN OMLAAG PRECIES HETZELFDE IS.

U HEEFT HEM NIET OMHOOG LATEN GAAN. ALLEEN MAAR OMLAAG.
JE MOET HET NOOIT OPGEVEN.

JULLIE HEBBEN AL KENNISGEMAAKT. DANIEL, DAT IS DANIEL.
EN DANIEL, DAT IS DANIEL.

Iedereen is Daniel!
ZO IS HET. IK BEN JIJ EN JIJ BENT IK.

EN DIT IS MIJN VROUW, SIRI.
HALLO.

QUINN HAD HET GEVOEL DAT AUSTER HEM TERGDE MET DE DINGEN DIE HIJ HAD VERLOREN.
IK KOM ER WEL LAAT MEE...

...MAAR ALS JE TIJD HEBT, BLIJF DAN ETEN.

EH... DAT IS HEEL SYMPATHIEK. MAAR IK MOET ERVANDOOR.

TOT KIJK, DANIEL.
Dag mezelf!

IK BEL JE ZODRA HET GELD BINNEN IS.

HIJ WAS TERUGGESTUURD NAAR ZO VER VOOR HET BEGIN DAT HET ERGER WAS DAN ELK DENKBAAR EINDE.

JE WORDT OUD.
JE WORDT EEN OUWE ZAK.

HET ZOU NIET NETJES ZIJN OM ZOMAAR TE VERDWIJNEN.

IN GESPREK.
BZZT

NOG STEEDS IN GESPREK.
BZZT
BZZT

VOOR DE TWINTIGSTE KEER PROBEERDE HIJ VIRGINIA STILLMAN TE BEREIKEN.
BZZT BZZT
BZZT

HIJ SCHREEF TWEE UUR ONAFGEBROKEN IN HET SCHRIFT.

BZZT BZZT
BZZT BZZT

CRACK

QUINN WAS DE HELE VOLGENDE DAG OP DE BEEN.

HIJ STOND ER NIET BIJ STIL WAAR HIJ HEEN GING.
BZZT BZZT BZZT

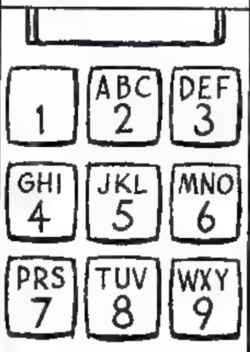

OM DE TWINTIG MINUTEN BELDE HIJ VIRGINIA.

DE IN-GESPREKTOON WERD EEN TROOSTENDE METRONOOM...

...DIE REGELMATIG TIKTE IN DE CHAOS VAN STADS-GELUIDEN...

...ZOWEL GESPREK ALS KANS OP GESPREK UITSLUITEND.

VIRGINIA EN PETER STILLMAN WAREN VOOR HEM NU ONBEREIKBAAR.

HIJ SUSTE ZIJN GEWETEN DOOR HET TE BLIJVEN PROBEREN.
1
ABC 2
DEF 3
GHI 4
JKL 5
MNO 6
PRS 7
TUV 8
WXY 9

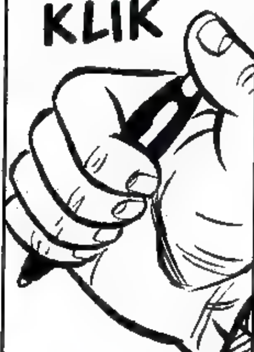

WAT VOOR DUISTERNIS ZE HEM OOK IN TROKKEN, HIJ HAD ZE NOG NIET IN DE STEEK GELATEN.

WAT HIJ TOEN SCHREEF HAD NIETS MET DE ZAAK STILLMAN TE MAKEN.

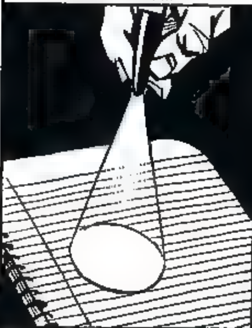
HIJ WILDE DINGEN VASTLEGGEN DIE HIJ ONDER HET LOPEN GEZIEN HAD...

...VOOR HIJ ZE VERGAT.

Vandaag, opvallender dan ooit: de zwervers, de vrouwen met hun tassen, de straatslijpers en dronkaards...

..Van de simpelweg berooiden tot de totaal kapotten. Ze zijn overal.

Sommige bedelen met een restje trots: binnenkort doe ik weer met jullie mee.

Anderen hebben de hoop opgegeven.

Weer anderen proberen te werken voor geld.

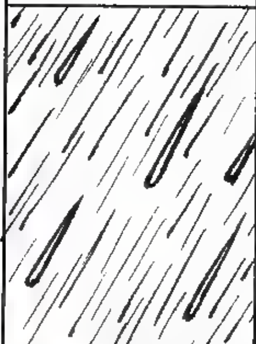

Anderen hebben echt talent.
CHINK
BAM BAM
CHINK
BAM

De man blies eindeloze variatietjes, afgezonderd in zijn eigen universum.
CHINK
BAM
BAM

Hij ging maar door. Hoe langer ik luisterde, hoe moeilijker ik het vond om weg te gaan.
BAM BAM
CHINK

In die muziek zitten: misschien dat je daarin zou kunnen verdwijnen.

Veel talrijker zijn degenen die niks doen...

...Hoopjes wanhoop in lompen, de gezichten gekneusd en bebloed.

Ze sjokken door de straten als kettinggangers.

Als je er oog voor hebt is het of ze overal zijn.

Anderen zitten gevangen in hun gekte —

— Niet bij machte de wereld in te gaan die begint op de drempel van hun lichaam.

Misschien stort de stad wel in als hij stopt met roffelen.

Je hebt er die voortdurend verkassen, alsof het wat uitmaakt waar ze zijn.

Baudelaire: Il me semble que je serais toujours bien là où je ne suis pas.

'Ik heb het idee dat ik altijd gelukkig zal zijn waar ik niet ben.'

Of, wat krasser: waar ik niet ben, daar ben ik mezelf.

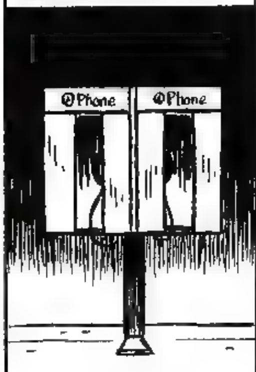

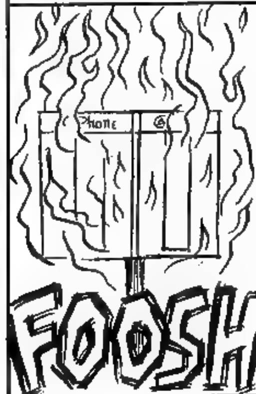

KLIK

BZZT BZZT BZZT
RESTAURA

Menu

ZONDER HET TE BESEFFEN WAS HIJ TOT EEN BESLUIT GEKOMEN.
TAP A TAP A TAP A TA

DE IN-GESPREKTOON WAS GEEN TOEVAL GEWEEST...
Phone
Phone

...'T WAS 'N TEKEN GEWEEST.
FOOSH

EEN TEKEN DAT HIJ DE ZAAK NIET MOCHT LATEN ZITTEN.

HIJ HAD GEPROBEERD VIRGINIA STILLMAN TE BEREIKEN OM TE ZEGGEN DAT HIJ ERMEE KAPTE...
RESTAURA

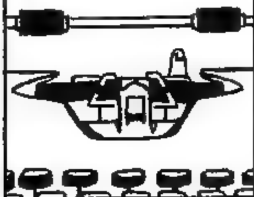
...MAAR HET LOT HAD ANDERS GEWILD.
ITIBANK

ZIJN TAAK WAS PETER BESCHERMEN.

WAT MAAKTE HET UIT DAT HIJ VIRGINIA NIET BEREIKTE ZOLANG HIJ ZIJN WERK DEED?
E 69 ST

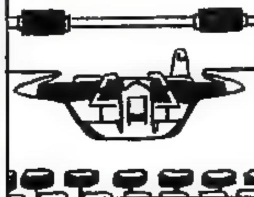

VAN NU AF AAN KON STILLMAN NIET BIJ PETER IN DE BUURT KOMEN ZONDER DAT QUINN HET MERKTE.

De gegevens zijn schaars. Zelfs het schrift, dat tot dusver veel informatie bood, is verdacht.

Want in deze fase van het verhaal begon hij zijn greep op de werkelijkheid te verliezen.

NIEMAND KWAM NAAR BUITEN OF GING NAAR BINNEN ZONDER DAT HIJ HET ZAG.

HIJ VERMOEDDE DAT VIRGINIA EN PETER ZICH BINNEN SCHUILHIELDEN.

IN QUINNS NIEUWE LEVEN WAS HET ALLEREERSTE PROBLEEM ETEN.

OMDAT UITERSTE WAAKZAAMHEID GEBODEN WAS, WILDE HIJ ZIJN POST NIET VERLATEN.

QUINN BESLOOT TUSSEN HALF VIER EN HALF VIJF 'S MORGENS BOODSCHAPPEN TE DOEN.

HIJ AT NIET VEEL, EN MERKTE DAT HIJ HOE LANGER HOE MINDER NODIG HAD.

HIJ WILDE ZICHZELF NIET DOODHONGEREN, MAAR ZICH CONCENTREREN OP DE DINGEN DIE HIJ ECHT BELANGRIJK VOND.

EN DAT BETEKENDE DE ZAAK, EN ZO LANG MOGELIJK DOEN MET ZIJN LAATSTE DRIEHONDERD DOLLAR.

ZIJN TWEEDE PROBLEEM WAS SLAAP.

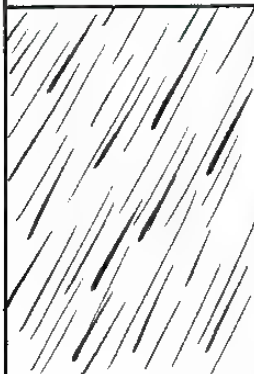

HIJ BESLOOT ZICH TOT DRIE À VIER UUR TE BEPERKEN, GESPREID OM ZO MIN MOGELIJK TE MISSEN.

HIJ PROBEERDE ZICH TE OEFENEN IN 'T DOEN VAN KORTE DUTJES.
HET WAS EEN HEEL GEVECHT.

HIJ WERD GEHOLPEN DOOR NABURIGE KERKKLOKKEN DIE OM HET KWARTIER SLOEGEN.

OP HET LAATST KON HIJ DE KLOK BIJNA NIET MEER ONDERSCHEIDEN VAN ZIJN EIGEN HARTSLAG.

ER WAS GEEN MOMENT DAT HIJ NIET DOODMOE WAS.

SOMS REGENDE HET.

DAN KLOM QUINN IN EEN VUILNISCONTAINER OM TE SCHUILEN.

DE STANK WAS VERSCHRIKKELIJK.

MAAR ER WAS EEN OPENING WAAR HIJ DOOR KON ADEMHALEN EN HET GEBOUW IN DE GATEN HOUDEN.

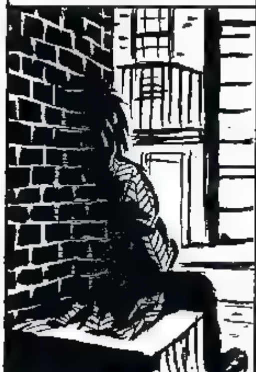

URINEREN DEED HIJ IN DE ANDERE HOEK VAN DE STEEG.

VOOR Z'N STOELGANG KLOM HIJ IN DE CONTAINER.

DAAR LAGEN KRANTEN TE OVER OM ZICH MEE AF TE VEGEN.

EN WASSEN EN SCHEREN ONTWENDE HIJ VANZELF.

HOE HIJ VERBORGEN WIST TE BLIJVEN IS EEN RAADSEL.

MAAR HET SCHIJNT DAT NIEMAND HEM ONTDEKTE.

HET WAS OF HIJ IN DE MUREN VAN DE STAD WAS OPGEGAAN.

QUINN HAD ZICHZELF ALTIJD GEZIEN ALS IEMAND DIE GRAAG ALLEEN WAS.

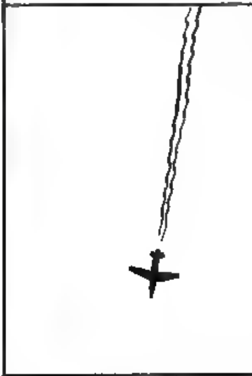

NU BEGON HIJ TE BEGRIJPEN WAT AFZONDERING INHIELD.

EN EEN DING BETWIJFELDE HIJ NIET: DAT HIJ AAN HET VALLEN WAS.

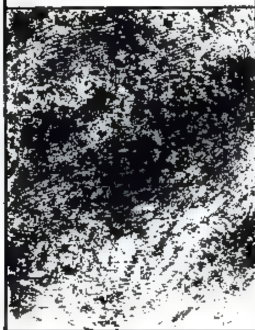

EN ALS HIJ AAN HET VALLEN WAS, HOE KON HIJ ZICHZELF DAN OPVANGEN?
KON JE TEGELIJK BOVEN EN BENEDEN ZIJN?

DAT LEEK ONZINNIG.

VELE UREN BRACHT HIJ DOOR MET NAAR DE HEMEL KIJKEN.

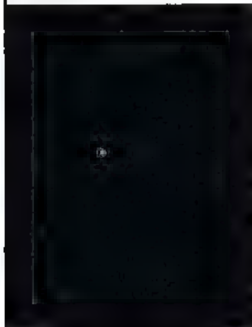

HIJ ZAG DAT HET DAAR NOOIT RUSTIG WAS.

QUINN WAS VELE MIDDAGEN BEZIG DE WOLKEN TE BESTUDEREN.

ALLE GRIJSTINTEN MOESTEN WORDEN ONDERZOCHT, GEMETEN EN GEÏNTERPRETEERD.

HET KLEURENGAMMA WAS IMMENS.

ALLE SOORTEN WEER TROKKEN OVER HEM HEEN.

ALS HIJ EEN STER ZAG, VROEG HIJ ZICH AF OF DIE NIET LANG GELEDEN WAS GEDOOFD.

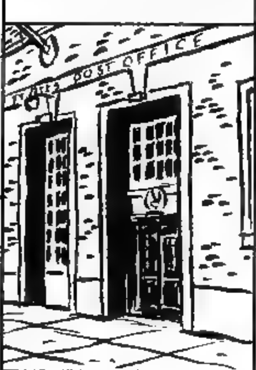

ZO KWAMEN EN GINGEN DE DAGEN.

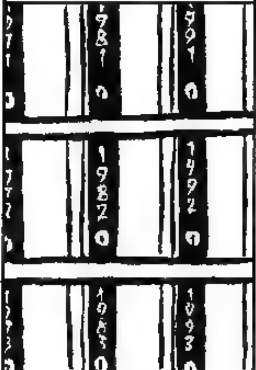

STILLMAN VERSCHEEN NIET.

QUINNS GELD RAAKTE UITEINDELIJK OP.

HET WAS ERGENS HALVERWEGE AUGUSTUS.

HIJ WIST ZEKER DAT ER GELD VOOR HEM WAS BINNENGEKOMEN.

HIJ HOEFDE ALLEEN MAAR EVEN NAAR ZIJN POSTBUS.
POST OFFICE

HIJ KON BINNEN EEN PAAR UUR TERUG ZIJN.

WE ZULLEN NOOIT WETEN HOE ERG 'T VOOR HEM WAS ZIJN POST TE MOETEN VERLATEN.

HIJ HAD GEEN GELD VOOR DE BUS EN BEGON TE LOPEN.

ZIJN BENEN WAREN ZWAK.

AF EN TOE MOEST HIJ STOPPEN OM OP ADEM TE KOMEN.

HIJ SLOFTE VOORT, TILDE ZIJN VOETEN AMPER OP.

OP DIE MANIER SPAARDE HIJ ZIJN KRACHTEN...

...VOOR DE HOEKEN, WAAR HIJ MET MOEITE ZIJN EVENWICHT BEWAARDE...

...BIJ HET OPSTAPPEN...

...EN HET AFSTAPPEN VAN DE STOEPRANDEN.

VOOR HET EERST SINDS QUINN DE WACHT BETROKKEN HAD ZAG HIJ ZICHZELF.

HIJ ERVOER SCHRIK NOCH TELEURSTELLING, MAAR VOND HET FASCINEREND.
IN ENKELE MAANDEN WAS HIJ IEMAND ANDERS GEWORDEN.

EERST WAS HIJ IEMAND GEWEEST, EN NU WAS HIJ IEMAND ANDERS.

HET WAS NIET BETER EN NIET SLECHTER.

BIJ 96TH STREET GING QUINN HET PARK IN.

HET WAS ZIJN EERSTE ONONDERBROKEN SLAAP IN MAANDEN.

HIJ KROMP INEEN BIJ DE GEDACHTE AAN ALLE VERDANE TIJD.

WAT HIJ NU OOK DEED, VOOR ZIJN GEVOEL ZOU HIJ ALTIJD TE LAAT KOMEN.

HIJ KON HONDERD JAAR RENNEN, EN TOCH ZOUDEN BIJ AANKOMST DE DEUREN NET DICHTGAAN.

BIJ 'N TELEFOONCEL MOEST HIJ AAN AUSTER DENKEN.
MISSCHIEN KON HIJ GEWOON HET GELD VAN DE CHEQUE OPHALEN.

MET QUINN.
WAAR HEB JE UITGEHANGEN? IK HEB JE WEL HONDERD KEER GEBELD.

IK WAS AAN HET WERK. AAN DE ZAAK.
DE ZAAK?

IK WIL HET GELD NU OPHALEN.
WELK GELD?

VAN DE CHEQUE, WEET JE NOG?
DE CHEQUE BLEEK ONGE-DEKT. DAAROM PROBEERDE IK JE OOK STEEDS TE BELLEN.

IK GELOOF JE NIET.
KOM DAN LANGS DAN KUN JE DE BRIEF VAN DE BANK ZIEN.

MAAR HET DOET ER NIET MEER TOE, HÈ?
IK HEB HET NODIG OM VERDER TE GAAN AAN DE ZAAK.

DE ZAAK IS VOORBIJ.

DOE TOCH NIET ZO GEHEIMZINNIG! WAT BEDOEL JE IN VREDESNAAM!

LEES JE GEEN KRANT?

KRANT? ZEG VERDOMME WAT JE BEDOELT. IK HEB GEEN TIJD OM DE KRANT TE LEZEN.

STILLMAN IS VAN DE BROOKLYNBRIDGE GESPRONGEN, TWEEËNHALVE MAAND GELEDEN.

JE LIEGT.
HET STOND IN ALLE KRANTEN. HET WAS JOUW STILLMAN, DIE PROFESSOR.

EN PETER?
IK ZOU HET NIET WETEN.

HIJ HING OP EN BELDE VIRGINIA STILLMAN.

HET NUMMER DAT U PROBEERDE TE BELLEN IS NIET MEER IN GEBRUIK

HIJ BESLOOT DE KWESTIE NU EVEN VAN ZICH AF TE ZETTEN.

HIJ GING TERUG NAAR HUIS OM EEN WARM BAD TE NEMEN.

DAARNA ZOU HIJ ER METEEN WEER AAN GAAN DENKEN.

ALLES WAS VERANDERD.

DE MEUBELS, DE SCHILDERIJEN, DE VLOERKLEDEN -
-ZE WAREN NIET DE ZIJNE.

ZIJN BUREAU EN ZIJN BOEKEN WAREN WEG, DE KINDERTEKENINGEN VAN ZIJN OVERLEDEN ZOONTJE WAREN WEG.

RINKEL
KLIK

EEEEEE!

HET DUURDE EVEN OM HAAR TE KALMEREN.

IK WOON HIER AL EEN MAAND. HET IS MIJN APPARTEMENT.
IK HEB DE SLEUTEL? OVERTUIGT DAT JE NIET?

JE KUNT OP ALLERLEI MANIEREN AAN DIE SLEUTEL GEKOMEN ZIJN.
HEBBEN ZE NIET GEZEGD DAT HIER IEMAND WOONDE?

ZE ZEIDEN EEN SCHRIJVER. MAAR DIE WAS VERDWENEN.
DAT BEN IK! IK BEN DIE SCHRIJVER!

JIJ?! IK HEB NOG NOOIT ZO'N SCHOOIER GEZIEN.
KIJK NAAR JEZELF.

IK HEB DE LAATSTE TIJD WAT... PROBLE-MEN GEHAD.
MAAR DAT IS TIJDELIJK.

BESEF JE WAT DAT VOOR MIJ BETEKENT?

DAT KAN ME NIET SCHELEN.
DIT IS MIJN HUIS, EN JE MOET HIER WEG.

ZIJN APPARTEMENT WAS WEG, HIJ WAS WEG, ALLES WAS WEG.

HET WAS NIET MEER BELANGRIJK.

HET VERBAASDE QUINN NIET DAT DE BUITENDEUR [illegible] 69TH STREET ZONDER SLEUTEL OPENGING.

PING

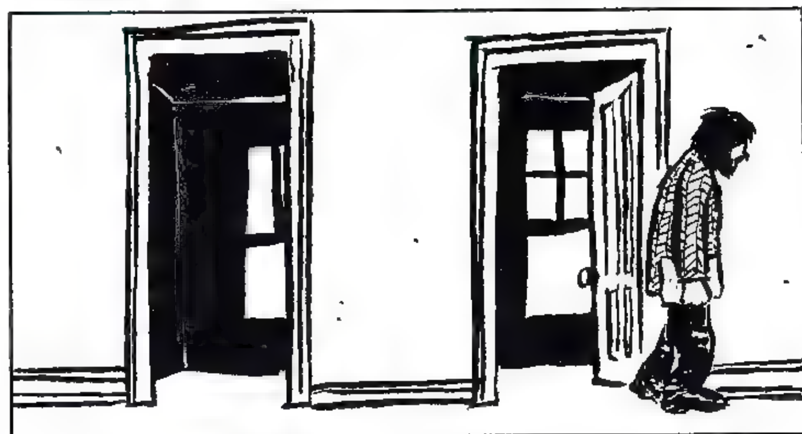

HET VERBAASDE HEM EVEN-MIN, BIJ DE WONING VAN DE STILLMANS GEKOMEN...

...DAT DIE DEUR OOK OPEN WAS.

WAS HET NACHT?

ZO JA, DAN SCHEEN ERGENS ANDERS DE ZON, BIJVOORBEELD IN CHINA.

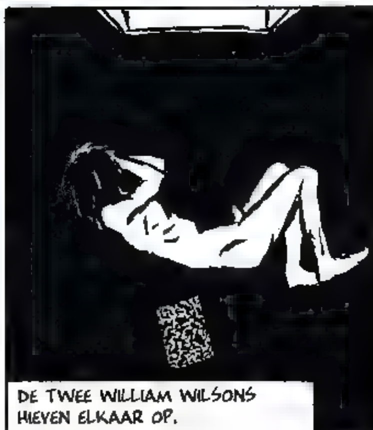

DAG EN NACHT WAREN SLECHTS RELATIEVE BEGRIPPEN.
OP ELK MOMENT WAS ER SPRAKE VAN BEIDE.

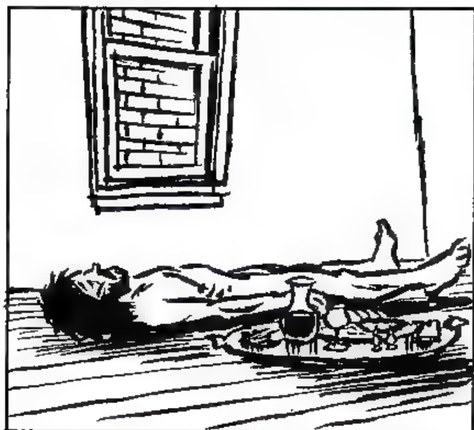

HIJ PROBEERDE TE DENKEN AAN HET LEVEN DAT HIJ LEIDDE VOOR HET VERHAAL BEGON.

ER VERDWENEN NU ZOVEEL DINGEN DAT HET BIJNA NIET VIEL BIJ TE HOUDEN.
MAX WORK

HIJ PROBEERDE DE OPSTELLING VAN DE METS DOOR TE NEMEN, SPELER VOOR SPELER.

MOOKIE WILSONS ECHTE NAAM WAS WILLIAM WILSON.

DE TWEE WILLIAM WILSONS HIEVEN ELKAAR OP.

HIJ SCHREEF TOT HET DONKER WAS.

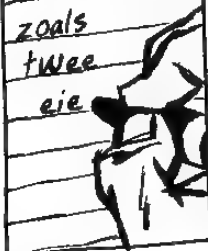
HET IDEE HET LICHT AAN TE DOEN SPRAK HEM NIET AAN.

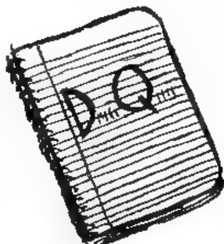

ZIJN NOTITIES UIT DEZE PERIODE BETROFFEN GROTENDEELS BIJKOMSTIGE VRAGEN AANGAANDE DE ZAAK STILLMAN.

WAAROM HAD HIJ NIET DE MOEITE GENOMEN OM KRANTENARTIKELEN OVER STILLMANS ARRESTATIE IN 1969 OP TE ZOEKEN?

WAAROM HAD HIJ AUSTER GELOOFD TOEN DIE ZEI DAT STILLMAN DOOD WAS?

een goed ei
ei op zijn
een ei te leg
zoals
twee
eie

WAAROM HAD DON QUICHOT NIET GEWOON BOEKEN GESCHREVEN ALS DIE WAARVAN HIJ HIELD...

...IN PLAATS VAN DE AVONTUREN ZELF TE GAAN BELEVEN?
D Q

HAD HIJ HET MEISJE IN ZIJN APPARTEMENT NIET AL IN HET GRAND CENTRAL GEZIEN?

WAS DE ZAAK VOORBIJ OF WERKTE HIJ ER NOG AAN?

ALS HET DONKER WAS SLIEP QUINN..

...EN ALS HET LICHT WAS AT EN SCHREEF HIJ.

HET DONKER WAS BEGONNEN HET TE WINNEN VAN HET LICHT.

HET LICHT WAS LANGZAMERHAND ZWAKKER EN KORT-STONDIGER GEWORDEN.

HET WAS ALSOF HIJ STEEDS MINDER TIJD HAD OM TE ETEN EN TE SCHRIJVEN...

...ALSOF DIE PERIODEN AFGENOMEN WAREN TOT ENKELE MINUTEN.

EEN KEER HAD HIJ NET GENOEG TIJD OM DRIE ZINNEN TE SCHRIJVEN.

DE KEER DAARNA MAAR TWEE.

HIJ BEGON MAALTIJDEN OVER TE SLAAN, MAAR DE TIJD BLEEF AFNEMEN.

HIJ VERGAT HET BESTAAN VAN DE ELEKTRISCHE LAMP.

HET SCHRIFT RAAKTE VOL.

HIJ BEGON ZIJN WOORDEN HEEL ZORG-VULDIG TE WEGEN.

DE ZAAK LAG NU VER ACHTER HEM EN HIJ WAS ER NIET MEER MEE BEZIG.

HIJ WAS EEN BRUG GEWORDEN NAAR EEN ANDERE PLEK IN ZIJN LEVEN...

...EN HAD ZIJN BETEKENIS VER-LOREN.

HIJ SCHREEF OVER DE STERREN, DE AARDE, ZIJN HOOP VOOR DE MENSHEID.

HIJ VOELDE DAT ZIJN WOORDEN VAN HEM WAREN LOSGERAAKT, DAT ZE NU DEEL UITMAAKTEN VAN DE REST VAN DE WERELD...

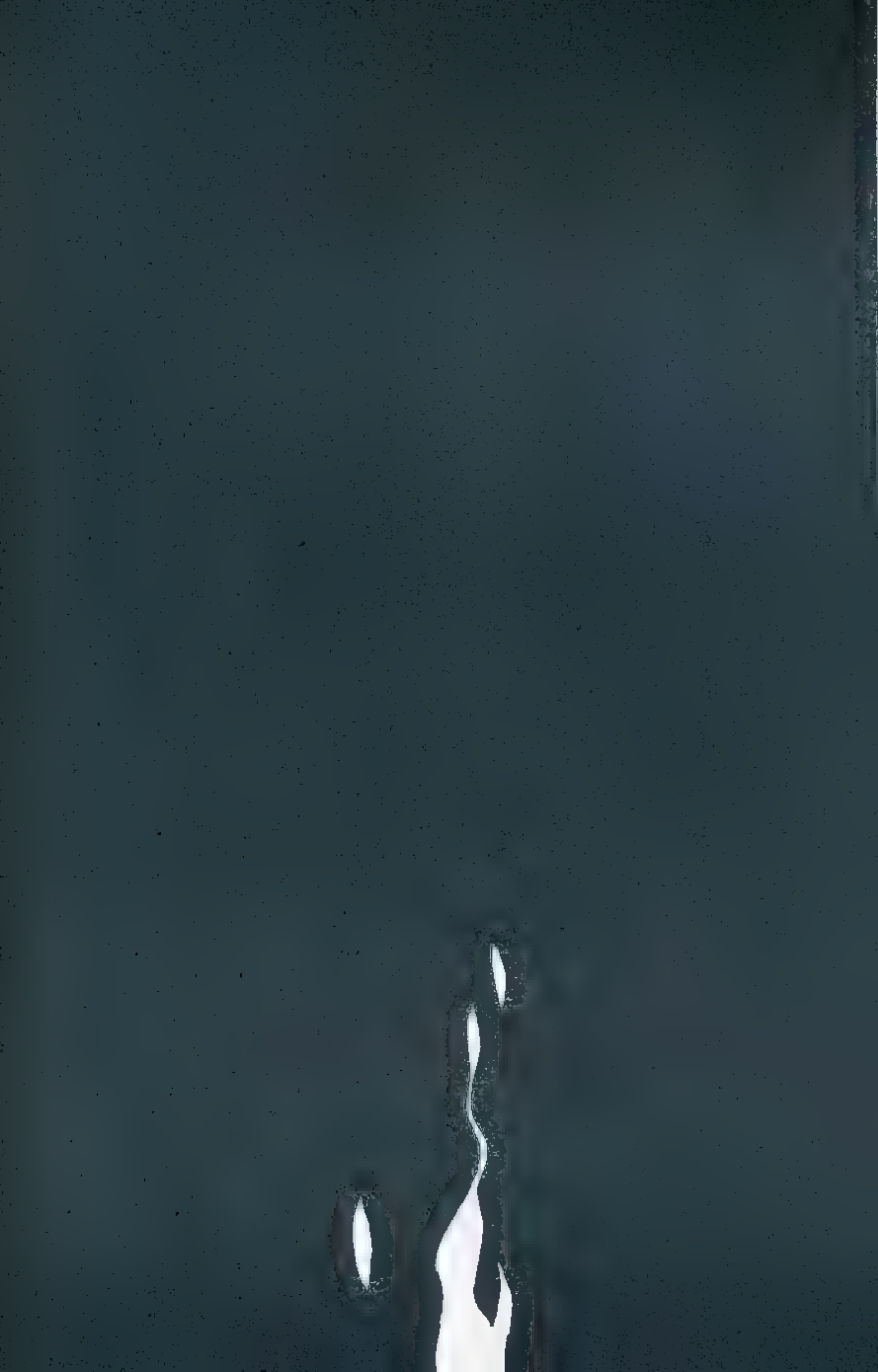
...EN EVEN WERKELIJK EN SPECIFIEK WAREN ALS STENEN, MEREN, OF BLOEMEN.

HIJ HERINNERDE ZICH HET MOMENT VAN ZIJN GEBOORTE, EN DE ONEINDIGE GOEDHEID VAN DE WERELD...

...EN ALLE MENSEN DIE HEM NA HADDEN GESTAAN.

Hij vroeg zich af
of hij in staat zou
zijn om zonder pen
te schrijven, of hij
in plaats daarvan kon
leren te spreken, de
duisternis met zijn
stemgeluid te vullen,
de woorden in te
spreken in de lucht,
in de muren, in de
stad, zelfs als het
licht nooit meer
terugkeerde.

wat gebeurt er als
het schrift geen
lege bladzijden
meer heeft?

Verdere gegevens ontbreken.
Ik kwam in februari terug van mijn reis naar Afrika. Die avond belde ik mijn vriend Auster en hij verzocht me zo snel mogelijk naar hem toe te komen.

Auster vertelde me het weinige dat hij van Quinn en de zaak wist. Hij wilde weten wat hij volgens mij het beste kon doen.

Ik werd boos dat hij Quinn zo onverschillig had bejegend.

Ik voer tegen hem uit omdat hij geen poging gedaan had om te helpen.

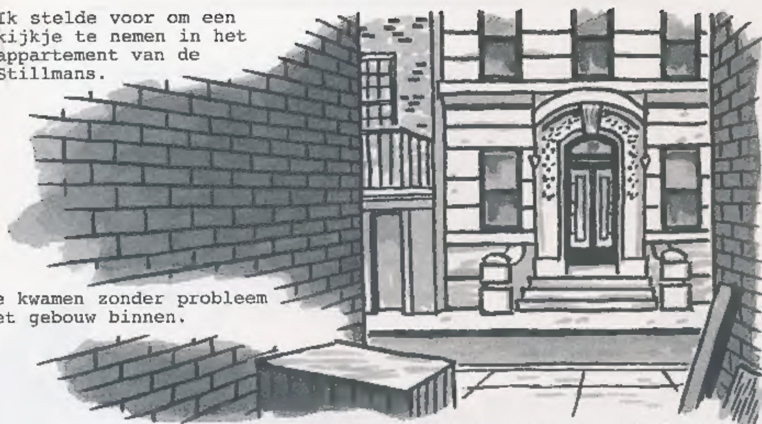
Hij had zich al die tijd schuldig gevoeld en moest het aan iemand kwijt.

Hij zei dat ik de enige was die hij kon vertrouwen.

Hij was al maanden bezig Quinn op te sporen, maar tevergeefs.

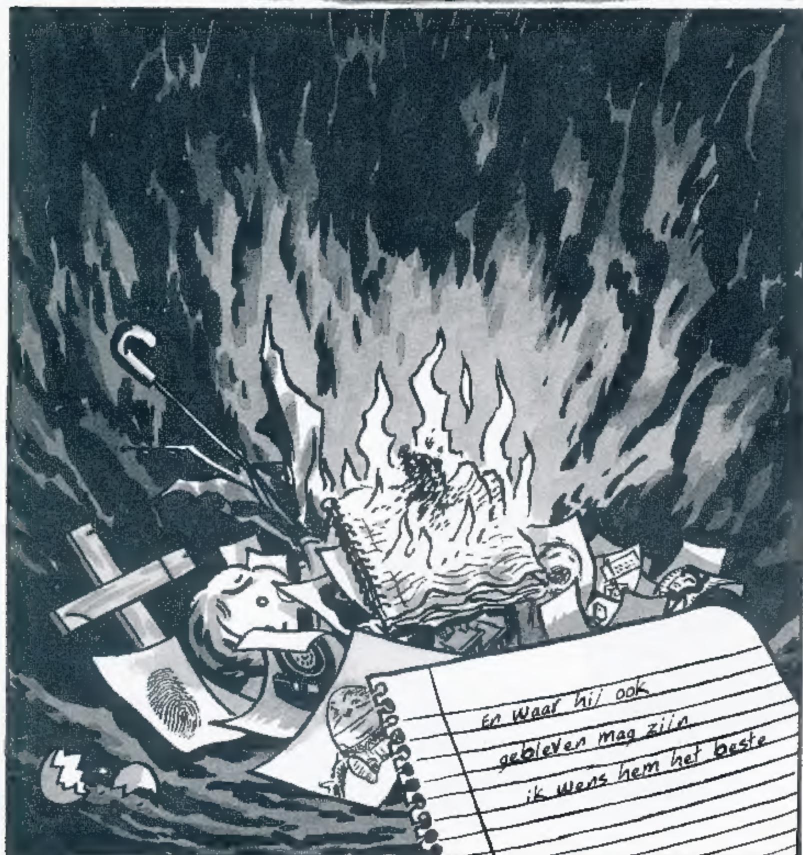

Ik stelde voor om een
kijkje te nemen in het
appartement van de
Stillmans.
We kwamen zonder probleem
het gebouw binnen.
We liepen naar boven en de deur bleek niet
op slot.

In een kleine kamer achter
vonden we het schrift.

Auster gaf het aan mij.

Hij was dusdanig overstuur van de hele
kwestie dat hij het niet durfde te houden.
Hij wilde het
nooit meer zien.

Wat Quinn betreft, ik heb geen flauw idee waar hij nu is. Ik heb me zo nauwkeurig mogelijk aan het schrift gehouden en ik ben verantwoordelijk voor eventuele onnauwkeurigheden. Op sommige plaatsen was de tekst moeilijk leesbaar, maar ik heb mijn best gedaan. Het schrift is uiteraard maar het halve verhaal, zoals elke ontvankelijke lezer begrijpt. Wat Auster betreft, ik ben ervan overtuigd dat hij in alle opzichten te kort is geschoten. Als onze vriendschap voorbij is, is dat helemaal aan hem te wijten. Wat mij betreft, ik ben nog steeds met mijn gedachten bij Quinn. Hij zal me altijd bijblijven.

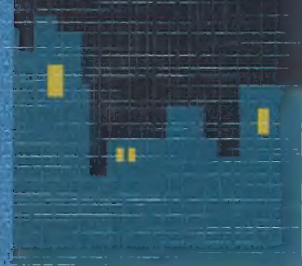
New York was een labyrint met talloze gangen…

…en hoe ver hij ook liep, hij had altijd het gevoel dat hij verdwaalde.

Steeds als hij de deur uit ging had hij 't gevoel dat hij zichzelf achterliet.

Alle plekken werden aan elkaar gelijk,

en zijn fijnste wandelingen gaven hem het gevoel dat hij nergens was.

ATLAS

Dat was ook wat hij wilde:

nergens zijn.